

MÀSTER EN PSICOPEDAGOGIA

Treball fi de màster

Educació Inclusiva

Els ambients d'aprenentatge a l'etapa d'infantil i la inclusió a l'alumnat.

Anàlisi, una metodologia activa facilitadora de la inclusió.

Codi assignatura: M1.892

Professor responsable assignatura: Maite Fernández Ferrer

Professors col·laboradors: Maria Elena Furió Fuertes

Alumna: Mireia Hernández Serra

Semestre i curs acadèmic: 2n semestre curs 2022-2023

RESUM

El present estudi sorgeix de la necessitat de canvi en el procés d'ensenyament i aprenentatge, i de la importància d'un bon acompanyament educatiu que contempli i afavoreixi la inclusió de tot l'alumnat, amb el propòsit real d'adaptar-se a les exigències del segle XXI. Per poder analitzar i verificar aquests aspectes, la investigació s'ha centrat en una escola de caràcter ordinari i de titularitat pública que recentment ha canviat el mètode tradicional i ha apostat per una metodologia activa com són, els ambients d'aprenentatge. Aquest estudi busca analitzar l'impacte que té aquesta metodologia en la inclusió de l'alumnat d'infantil, determinant quines en són les característiques principals, quin tipus de suport educatiu reben els infants i quins són els avantatges o potencialitats que l'acompanyen. S'emmarca dins d'un estudi descriptiu de metodologia mixta combinant un qüestionari de preguntes obertes i tancades oferint una perspectiva quantitativa i qualitativa dels resultats. S'ha demostrat que els ambients d'aprenentatge són capaços de generar un impacte positiu en la inclusió de l'alumnat essent una eina potenciadora d'enriquiment a l'atenció a la diversitat.

Paraules clau: Ambients d'aprenentatge, inclusió, atenció a la diversitat, educació infantil.

ABSTRACT

The present study arises from the need for change in the teaching and learning process, and from the importance of good educational support that contemplates and favors the inclusion of all students, with the real purpose of adapting to the demands of the 21st century. In order to verify and analyze these aspects, the research has focused on an ordinary school with public ownership that has recently changed the traditional method and opted for an active methodology such as learning environments. This study seeks to analyze the impact that this methodology has on the inclusion of kindergarten students, determining what are its main characteristics, what type of educational support the children receive and what are the advantages or potentialities that accompany it. It is framed within a descriptive study of mixed methodology combining a questionnaire of open and closed questions offering a quantitative and qualitative perspective of the results. It has been shown that learning environments are capable of generating a positive impact on the inclusion of students, being an enriching tool for attention to diversity.

Key words: Learning environments, inclusion, diversity attention, child education.

ÍNDEX:

1. INTRODUCCIÓ	4
2. JUSTIFICACIÓ	5
3. PLANTEJAMENT DEL PROBLEMA	8
3.1. Contextualització.....	8
3.2. Pregunta d'investigació.....	8
3.3. Objectius.....	9
3.4. Hipòtesi.....	9
4. MARC NORMATIU	10
5. MARC TEÒRIC	14
5.1. Nou paradigma educatiu.....	14
5.2. Inclusió i atenció a la diversitat.....	14
5.3. Metodologies actives.....	15
5.4. Els ambients d'aprenentatge.....	15
5.4.1. Etimologia.....	15
5.5. Antecedents teòrics.....	16
5.6. Revisió del concepte d'Ambients.....	17
5.7. Estudis existents vers l'efectivitat de la inclusió a través dels ambients.....	18
5.8. Aportació a la societat i a la ètica professional.....	19
6. MARC METODOLÒGIC	21
6.1. Enfocament i tipus d'investigació.....	21
6.2. Treball de camp.....	21
6.2.1. Context, mostra i participants.....	21
6.2.2. Instruments de recollida de dades.....	22
6.2.3. Estratègia de recollida de dades.....	24
6.3. Planificació i temporització.....	24
7. ANÀLISI DE RESULTATS	25
7.1. Estratègia d'anàlisi de dades.....	25
7.2. Resultats.....	25
7.3. Anàlisi dels resultats relatius als objectius.....	28
8. DISCUSSIÓ I CONCLUSIONS	39
8.1. En comparació als objectius de la investigació.....	39
8.2. En referida a la pregunta d'investigació, la hipòtesi i al marc teòric.....	40
8.3. Conclusions finals.....	42
8.4. Limitacions i propostes de millora	43
8.4.1. Limitacions.....	43
8.4.2. Propostes de millora.....	43
8.5. Perspectives de futur.....	44
9. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	45
10. ANNEXES	49
Annex 1. Declaració de consentiment informat.....	49
Annex 2. Qüestionari (instrument d'avaluació).....	51
Annex 3. Q. Taula categorització pregunta 1 (Bloc 2).....	51
Annex 4. Q. Taula categorització pregunta 5 (Bloc 2)	51
Annex 5. Q. Taula categorització pregunta 3 (Bloc 2)	51
Annex 6. Q. Taula categorització pregunta 4 (Bloc 4)	52
Annex 7. Q. Taula categorització pregunta 5 (Bloc 4)	52
Annex 8. Resolució Qüestionari.....	52

ÍNDEX DE TAULES:

Taula 1. Dades demogràfiques.....	22
Taula 2. Q. Pregunta 8 del Bloc 1.....	27
Taula 3 Q. bloc 3 metodologia vers els infants.....	30
Taula 4 Q. Taula categorització preguntes Bloc 3.....	31
Taula 5 Q. Pregunta 8 del Bloc 4.....	35

ÍNDEX DE FIGURES:

Figura 1. Cronograma.....	24
Figura 2. Gènere dels participants.....	25
Figura 3. Edat dels participants.....	25
Figura 4. Rol que desenvolupen al centre.....	26
Figura 5. Experiència docent en centres educatius	26
Figura 6 i 7. Experiència en ambients d'aprenentatge.....	26
Figura 8. Formació en ambients.....	27
Figura 9. Q. Pregunta 9 del Bloc1.....	28
Figura 10. Q. Pregunta 2 del Bloc2.....	29
Figura 11. Q. Pregunta 4 del Bloc2.....	29
Figura 12. Q. Pregunta 3 del Bloc 2.....	33
Figura 13. Q. Pregunta 7 del Bloc 2.....	33
Figura 14. Q. Pregunta 1 del Bloc 4.....	34
Figura 15. Q. Pregunta 3 del Bloc 4.....	34
Figura 16. Q. Pregunta 2 del Bloc 4.....	37

1. INTRODUCCIÓ.

Tenir com a repte l'atenció educativa a tots l'alumnat en el marc d'una escola i un sistema inclusiu, comporta acceptar que les escoles són el reflex d'una societat rica i diversa que requereix canvis constants per adaptar-se a les noves realitats socials. Malauradament, aquest fet no s'ha abordat de la mateixa manera al llarg de la història en la política educativa com en la resta d'àmbits, deixant desemparrada i desatessa la inclusió a l'aula.

En l'actual context normatiu del 17 d'octubre on s'aprova el **Decret 150/2017 de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'uns sistema educatiu inclusiu**, es regula que l'ensenyament ha de garantir una atenció educativa inclusiva a tot l'alumnat dels centres educatius (Generalitat de Catalunya, 2017), deixant palesa aquesta necessitat de canvi, reinvençió i transformació que requereix la situació per a donar resposta a la diversitat d'alumnat real i existent.

És en aquest context on, l'escola de l'actualitat busca noves maneres d'atendre i entendre l'educació, abordant **polítiques i cultures inclusives** com a única via possible per a poder donar resposta a aquesta problemàtica. I això, tan sols ho pot aconseguir defugint d'estructures individuals i competitives característiques dels mètodes d'ensenyament tradicionals, i adquirint una mirada més integradora que impulsi estratègies didàctiques que fomentin la presència, la participació i el progrés de tot l'alumnat potenciant així la **igualtat d'oportunitats**.

Així doncs, el repte que han assumit els centres educatius durant els últims anys, ha estat reinventar-se per assolir un **aprenentatge no disgregador**, focalitzant la seva atenció cap a **pràctiques més actives i innovadores que afavoreixin aquest procés d'inclusió**. Cal remarcar que s'entén afavorir com a facilitador, però no en garanteix l'èxit. Avui dia, s'han començat a implementar un gran ventall de metodologies actives a les aules, una d'aquestes n'és **els ambients d'aprenentatge**. Aquesta metodologia compleix les condicions que presenta el DECRET 150/2017, en el qual s'exposa la necessitat d'adequar l'acció educativa a les necessitats d'aprenentatge i socialització dels alumnes, tot dissenyant entorns d'aprenentatge flexibles que ofereixin respostes ajustades tenint en compte les seves capacitats, les aptituds, les actituds, els ritmes, les maneres d'interessar-se i expressar els aprenentatges de cada infant.

En aquesta línia, el present estudi pretén a **analitzar l'impacte que té aquesta metodologia en la inclusió de l'alumnat d'infantil**, determinant quines són les seves característiques principals, quin tipus de suport educatiu docent reben els infants i quins són els avantatges o potencialitats que l'acompanyen.

Per poder verificar i analitzar aquests aspectes, el projecte s'ha centrat en una escola de caràcter ordinari i de titularitat pública de la comarca del Maresme que recentment ha canviat el mètode tradicional i ha apostat per aquesta metodologia activa.

2. JUSTIFICACIÓ.

El present projecte d'investigació es basa en el debat educatiu actual que promou un aprenentatge que respecti tots els ritmes dels individus, mitjançant les metodologies actives i globalitzadores com a pràctica educativa innovadora davant el fracàs del model tradicional. Els ambients d'aprenentatge responen a aquestes condicions, doncs tal com diu Hoyuelos, (2006) són globalitzadors perquè les propostes tenen objectius comuns que permeten unir aprenentatges i no haver de separar els continguts de les diferents àrees. I inclusiva perquè cada alumne troba la manera d'aprendre i actuar segons el seu desenvolupament, etapa madurativa i necessitats personals (citats en Ribas et al. 2014).

Per poder entendre millor aquesta metodologia, centre del nostre estudi, primer caldria definir-la. Segons Carbonell (2002) el treball per ambients consisteix a organitzar l'espai, el temps i els agrupaments dels alumnes a consciència, de forma que cada ambient es converteixi en un espai de retrobament que possibilita unes determinades accions i activitats sigui durant una determinada franja horària o bé durant tota la jornada escolar. Ribas (2011) afegeix que aquestes propostes d'espais plenes de recursos, amplien les oportunitats d'experimentació, investigació, joc i relació dels infants, possibilitant així la seva autonomia, generant espais d'interacció entre iguals i construint aprenentatges basats en el treball col·laboratiu i foment de la inclusió. Finalment, Riera et al. (2014) descriuen els ambients com espais dinàmics i interrelacionals que es van transformant i modificant al llarg del temps amb la finalitat de promoure canvis en les perspectives i actuacions dels infants i dels adults que els treballen i els viuen.

En aquest sentit, podem extreure com a primera idea que la metodologia per ambients es basa en entorns estimulants i dinàmics on els infants poden experimentar i circular lliurement, escollint on volen desenvolupar-se de forma natural amb relació als seus interessos i motivacions. D'aquesta manera podran generar interaccions amb els seus iguals i construir gradualment el seu pensament.

A. Zabala (2019) exposa que tota pràctica educativa innovadora ha d'estar caracteritzada per dues variables: ser útil pel desenvolupament de les competències per a la vida, i adequar-se a les necessitats educatives de tots i cadascun dels infants, especialment pels que tenen més barreres en l'aprenentatge i la participació

Riera et al. (2014) consideren que la finalitat màxima de la creació d'ambients d'aprenentatge, és promoure que els nens siguin protagonistes del seu aprenentatge. Otálora (2010) creu que això s'aconsegueix quan els ambients no només afavoreixen l'adquisició de múltiples sabers, sinó que també potencien les competències afectives, socials i cognitives necessàries per afrontar les demandes de l'entorn durant els primers anys de vida. En darrer lloc, tal com exposa Wild (2007), "a través dels ambients cada nen s'organitza a si mateix, doncs els seus aprenentatges neixen de motivacions intrínseques i, d'aquesta

manera, poden viure cada moment plenament segons la seva etapa madurativa i respectant el seu ritme evolutiu”.

A continuació, i per poder justificar aquesta investigació, ens cal centrar l'interès també en un altre punt clau d'aquest projecte, l'atenció educativa.

És en aquest punt on el sistema educatiu de Catalunya concep “l'atenció educativa adequada”, atenent la diversitat de tots els infants a través del principi d'inclusió. En aquest, es defineix l'educació inclusiva com un dels fonaments del sistema educatiu català que té com a objectiu vetllar per les oportunitats d'aprenentatge de totes les persones, independentment de les seves capacitats, de la condició social o cultural, la religió, la diversitat sexual o la d'identitat de gènere (Generalitat de Catalunya, 2017).

És per això que l'aplicació d'aquesta metodologia innovadora, té com a finalitat obrir camí a la inclusió entenent que l'alumnat ha de ser el centre de l'atenció i l'acció educativa. Doncs tal com ens recorda C. Bona (2017) l'agent de canvi d'aquest sistema educatiu que no ha evolucionat igual que la resta d'àmbits, ha de ser el popi alumnat, procurant que la seva participació sigui íntegra tant al centre com en la societat. I aquesta responsabilitat, recau directament en la voluntat i l'actitud de canvi del professorat, parant atenció en la revisió de la mateixa tasca i fent una avaluació personal dels objectius aconseguits per a poder replantejar nous models organitzatius, tecnològics, suports personals i materials. Deixant palesa la necessitat d'una reflexió contínua per part dels docents en la reorganització i oferiment constant de nous espais d'aprenentatge que respectin la diversitat d'alumnat (Ribas, 2014).

Per acabar, cal mencionar que l'única manera d'assegurar una educació inclusiva de tots i per a tots els alumnes del centre, és passant per un disseny universal per a l'aprenentatge, d'ara endavant (**DUA**) i creant nous marcs de convivència que generin entorns rics de coneixement. El DUA, és una eina educativa que ajuda als docents a tenir en compte les diferències dels alumnes, tot fomentant la creació de dissenys flexibles i personalitzables per tal de respectar tots els ritmes d'aprenentatge dels diversos infants que estan a l'aula, eliminant tota mena de barreres que existeix quan s'accedeix a l'aprenentatge (Rose & Gravel, 2010).

Aquests dissenys passen per ajustar els objectius, els materials, l'avaluació i sobretot les metodologies emprades, posicionant les inclusives com a facilitadores d'aquest procés que dona cabuda als diferents ritmes d'aprenentatge de tots els infants. La metodologia per ambients sembla acomplir aquestes condicions, essent un mètode inclusiu i globalitzador.

En conseqüència de lo argumentat fins aquest punt, com a mestra de professió, la motivació de dur a terme aquest estudi neix del respecte cap a les diferències individuals i l'acceptació de la diversitat com un fet que enriqueix les persones i la cultura. Considerant que són principis fonamentals que s'han de visibilitzar per poder caminar cap a una societat avançada i integradora, i que això tan sols es pot aconseguir de la mà de metodologies actives com és l'aprenentatge per

ambients, en pro d'una educació que prioritzi l'autonomia, els interessos i les motivacions dels infants.

3. PLANTEJAMENT DEL PROBLEMA

El present estudi sorgeix de la necessitat de canvi en el procés d'ensenyament i aprenentatge, i de la importància d'un bon acompanyament educatiu que contempli i afavoreixi la inclusió de tot l'alumnat, amb el propòsit real d'adaptar-se a les exigències del segle XXI.

3.1. Contextualització

El context on es durà a terme la intervenció per a la recollida de dades, s'emmarca dins **l'àmbit educatiu formal**, ja que ens trobem un centre ordinari de titularitat pública dependent del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. Aquest centre està situat al nucli urbà del municipi de Sant Vicenç de Montalt. Un poble de la costa del Maresme, abraçant una superfície de 8 km² i 5.900 habitants.

El centre acull una línia del segon cicle d'educació infantil i d'educació primària d'13 fins a 6è. Actualment, el nombre d'alumnes que assisteix a l'escola és de 298, essent una mitjana d'alumnes per aula de 25 nens i nenes. D'aquests, un 90% són autòctons i el 10% restant, són migrants generalment de procedència sud-americana. Així doncs, el nivell socioeconòmic que predomina al centre és el mitjà-alt, essent el sector terciari el més desenvolupat pels tutors legals dels infants del centre i valorant l'alt nivell d'estudis dels progenitors, essent més d'un 50% els que disposen d'estudis universitaris.

L'escola, segueix una línia metodològica basada en **teories constructivistes** en les quals és l'alumne qui elabora i construeix el seu propi aprenentatge i coneixement, en funció del seu nivell evolutiu. El professor/a, en aquest cas, fa de guia orientant a l'infant a descobrir aquells coneixements que ha d'incorporar a través de l'observació directa, la manipulació i experimentació, l'assaig i error, mentre l'adult acompanya i planteja situacions que el motivin i suposin un repte als infants per tal de facilitar el seu procés d'ensenyament-aprenentatge.

Tal com comentava amb anterioritat, el centre aposta pel canvi i la innovació, és per això que han introduït recentment l'aprenentatge per ambients a l'etapa d'infantil. Amb la intenció de promoure justament els aspectes claus que es desenvolupen a la justificació, un canvi de paradigma cap a una metodologia activa que aposta per les motivacions i els diferents ritmes de cada infant, amb la intencionalitat de millorar la inclusió a l'aula. Aquest fet ha estat la motivació principal de seleccionar-la com a mostra d'estudi.

En aquest sentit, els subjectes d'investigació han estat l'alumnat d'13, 14 i 15, l'equip de mestres d'infantil i l'equip directiu. Essent 10 mestres i 75 alumnes.

3.2 Pregunta d'investigació

La pregunta que ocupa el centre d'interès d'aquesta investigació és la següent:

Amb una metodologia activa com és l'aprenentatge per ambients, es pot afavorir a la inclusió de l'alumnat?

Cal remarcar que s'entén afavorir com a facilitador, però no en garanteix l'èxit.

Així doncs, amb aquest estudi es pretén conèixer les característiques principals del treball per ambients, així com la valoració general que en fan els docents del canvi establert amb relació a l'atenció a la diversitat. Per valorar aquest fet, haurem de tenir en compte les agrupacions dels infants, l'organització d'aula, recursos materials, etc.

3.3 Objectius

A continuació es presenten els objectius generals i específics d'aquest projecte:

O.G.1: Analitzar l'impacte que té la metodologia del treball per ambients en la inclusió de l'alumnat.

O.E.1: Identificar quins són els trets característics dels ambients d'aprenentatge.

O.E.2: Valorar quin tipus de suport educatiu i inclusiu rep l'alumnat amb aquesta metodologia activa.

O.E.3: Determinar quins són els avantatges o potencialitats per a fer efectiva la inclusió a l'aula.

Així doncs, i tenint en compte els objectius proposats, la present investigació es basa en una **metodologia mixta**. Concretament, emprant el mètode ex-post-facto descriptiu per aconseguir uns resultats fiables a través del **qüestionari** que es durà a terme mitjançant l'eina google forms. En aquest hi trobarem preguntes obertes, tancades i amb escala tipus likert, permetent així assolir una major quantitat d'informació (Meneses, 2018). I obtenint les perspectives qualitatives i quantitatives.

A través d'aquest instrument ens aproximarem a l'opinió dels docents vers l'impacte d'aquesta metodologia activa en la inclusió de l'alumnat, amb la finalitat de recollir informació i realitzar el diagnòstic que ens ajudarà a contrastar la nostra hipòtesi.

3.4 Hipòtesi

Aquest projecte d'investigació parteix de la següent hipòtesi:

l'Aprenentatge per ambients, com a metodologia activa, és capaç d'afavorir la inclusió de tot l'alumnat.

4. MARC NORMATIU

En les últimes dècades, la necessitat de canvi cap a una escola més inclusiva ha anat prenent importància. Presentment, la diversitat de l'alumnat i la seva acollida és una qüestió que cap sistema educatiu hauria d'eludir. Si a les dècades dels vuitanta i noranta s'implementaven programes d'integració educativa amb l'objectiu d'obrir les portes dels centres educatius ordinaris als alumnes amb discapacitat o amb necessitats educatives especials, actualment aquesta perspectiva es veu seriosament qüestionada a favor d'una escola inclusiva (Giné, 2009).

Partint d'aquesta premissa i per tal de fonamentar el projecte d'investigació, en aquest punt convé fer una revisió exhaustiva de la legislació vigent que emmarca la realitat del nostre sistema educatiu actual vers **l'atenció a la diversitat** i l'aplicació d'un model **d'educació inclusiva** contemplant les **metodologies globalitzadores**.

És per això, que a continuació es detalla la informació recollida sobre la normativa general i específica del territori català, tenint en compte les lleis i decrets estatals, així com les directrius europees i internacionals. Posteriorment, se'n destacaran les principals mesures i suports d'atenció prescrits al Decret 150/2017 i finalment s'exposarà la importància del model educatiu DUA, amb relació a tota la documentació legal que es vincula a l'objecte i als objectius de la investigació que ens ocupa.

En primer lloc, cal recordar que la **Convenció sobre els drets de l'infant adoptada per l'Assemblea General de les Nacions unides**, va marcar un abans i un després quan va reconèixer expressament el dret a l'educació inclusiva com a model indispensable perquè tot l'alumnat pogués rebre una educació de qualitat i garantir la universalitat i la no-discriminació en el dret a l'educació. Al mateix temps, es reafirmava que la base de la igualtat d'oportunitats requeia en el dret a rebre una educació equitativa per a tots els infants i adolescents, fent especial esment als drets de les persones amb discapacitat **(2006)**.

D'acord amb aquests drets, el marc normatiu regulador del sistema educatiu espanyol i català ha anat incorporant reformes successives al llarg dels anys, amb la intencionalitat de garantir que l'escola pugui respondre a les necessitats individuals de cadascú, entenent la diversitat com a riquesa que beneficia el conjunt de l'alumnat.

A Espanya, la llei que regula el sistema educatiu és la **Llei orgànica 3/2020 de 29 de desembre (LOMLOE)**, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig d'Educació (LOE). (Butlletí Oficial de l'estat núm. 340,2020). D'aquesta llei se'n destaca principalment el reforçament del principi d'inclusió educativa per poder arribar a atendre tota la diversitat de necessitats de l'alumnat. Tanmateix, s'hi estableixen els principis pedagògics que han d'orientar les propostes dels centres educatius amb relació a la inclusió de tots els aprenents.

Respecte a les metodologies d'aprenentatge al primer punt de l'article 19, dels principis pedagògics, es concreta que als centres educatius s'ha de garantir la inclusió educativa, així com l'atenció personalitzada dels alumnes i les seves necessitats d'aprenentatge, promovent alternatives metodològiques a fi de personalitzar i millorar l'aprenentatge dels infants (BOE-A-2020-17264).

Per altra banda, i adoptant les recomanacions europees i internacionals, es crea la **Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació (LEC)**, que apel·la a dos dels principis fonamentals del sistema educatiu català; "la cohesió social i la inclusió escolar com a base d'una escola per a tothom" (DOGC, núm. 5422, 2009). Aquesta, decreta que l'educació inclusiva és un pilar fonamental per promoure una educació integral i adequada a les necessitats de cada persona, establint que els criteris d'organització pedagògica han de facilitar aquesta atenció educativa de tots i per a tots, en particular, d'aquells que poden trobar més barreres en l'aprenentatge i la participació. Així doncs, els infants i adolescents amb necessitats específiques de suport educatiu podran gaudir de les mateixes oportunitats educatives que qualsevol altre infant escolaritzat.

Pel que respecte al marc legal de les metodologies globalitzadores, la LEC estableix dins l'article 84, que s'han d'afavorir aquelles iniciatives de desenvolupament de projectes d'innovació pedagògica i curricular que es proposin estimular la capacitat d'aprenentatge, les habilitats i potencialitats personals, l'èxit escolar de l'alumnat, la millora de l'activitat educativa i el desenvolupament del projecte educatiu dels centres educatius

En la mateixa línia, la **Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència (LDOIA)**, en concordança amb la LEC, parteix del principi que l'educació és una responsabilitat de tota la ciutadania i de tots els poders públics i regula els drets i les mesures de protecció per als infants i adolescents, amb una atenció especial als més vulnerables i als que troben limitacions o barreres per al desenvolupament o la participació.

Seguidament, es formula el **Decret 150/2017, de 17 d'octubre**, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu (DOGC núm. 7477,2017), el qual permet donar un nou impuls al model d'escola inclusiva a Catalunya amb l'objectiu de "garantir que tots els centres educatius sostinguts amb fons públics dins l'àmbit de l'ensenyament no universitari siguin inclusius" declarat a la **(LEC)**.

Amb aquest Decret tot l'alumnat se'n veu beneficiat no només el NESE, ja que la nova regulació proposa un procés educatiu personalitzat de l'aprenentatge per a l'atenció de tots els infants de l'aula, oferint **diferents nivells de mesures i suports** que inclouen accions i actuacions destinades a facilitar l'accés a l'aprenentatge i la participació. L'objectiu principal d'aquestes accions serà permetre el progrés de tots els alumnes, prevenir les dificultats de l'aprenentatge i assegurar un millor ajustament entre les capacitats dels alumnes i el context educatiu (art.7.1) Entenem per suports, els recursos personals, metodològics i materials que disposen els centres per a fer possible el desenvolupament de les mesures planificades.

Així mateix, estariem parlant de tres tipus: mesures i suports **Universals**, amb accions preventives i proactives per a tot l'alumnat. Mesures i **suports addicionals** essent accions flexibles, temporals i preventives per a l'atenció específica i finalment mesures i suports **intensius** com a accions d'alta intensitat i llarga durada en atenció a les singularitats individuals. Segons l'article 12 del currículum d'educació infantil de l'atenció en el marc d'un sistema inclusiu, cada equip educatiu ha de preveure el grau d'intensitat de les mesures i els suports universals, addicionals i intensius, segons el cas, per garantir la presència i la participació dels infants i assolir el màxim desenvolupament de les seves capacitats. (Decret 21/2023, Diari oficial de la Generalitat de Catalunya, núm.8851).

Gràcies a aquest seguit de mesures i a la importància de personalitzar l'aprenentatge de tots els alumnes neix i donem significat al **DUA**. Una eina educativa que ajuda a facilitar la creació de contextos d'aprenentatge oferint múltiples maneres de presentar la informació, l'acció i representació i de comprometre's amb la tasca. Amb aquesta, es pretén garantir les mateixes oportunitats a tots els aprenents oferint diverses opcions per afavorir la seva adquisició de coneixements, aconseguint una inclusió efectiva i eliminant totes les barreres.

Finalment i no menys important, cal parar atenció a la normativa concreta a l'etapa que ens ocupa, l'educació infantil. Segons el Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil, el Currículum es basa en la promoció de propostes que permeten una mirada global i adequades a la realitat de cada infant i de cada context educatiu regint la pràctica educativa seguint principis pedagògics com: la possibilitat d'accessibilitat de tothom a l'educació, marcant el camí cap a la inclusió efectiva, la igualtat d'oportunitats, l'equitat educativa, la plena participació i l'èxit educatiu. (DL B 38014, (2007)).

D'aquesta manera, el currículum d'infantil posa en el centre de totes les decisions a l'infant, reconeixent-lo com el protagonista del seu propi aprenentatge, i pretén que generi contextos educatius basats en situacions amb sentit, funcionals, significatives i contextualitzades. Tot això, donant especial importància a l'atenció personalitzada com a principi comú de l'acció educativa, tenint en compte els ritmes de desenvolupament i d'aprenentatge i les singularitats de cada infant (art.12).

Recollint el més important, podríem dir que amb totes aquestes directrius, els centres educatius tenen l'obligació de promoure entorns i processos d'aprenentatge totalment flexibles per poder adaptar-se i donar una resposta ajustada a les necessitats de tot l'alumnat. Així com de promoure l'aplicació de mesures i suports d'atenció educativa que facilitin aquest procés.

A l'ideari del departament d'educació de Catalunya, es defineix l'educació inclusiva com; "un dels fonaments del sistema educatiu català que té com a objectiu vetllar per les oportunitats d'aprenentatge de totes les persones, independentment de les seves capacitats, de la condició social o cultural, la religió, la diversitat sexual o la d'identitat de gènere" (Generalitat de Catalunya, 2017).

Així doncs, i a través d'aquest projecte es vol demostrar com la metodologia d'ambients d'aprenentatge pot ser potenciadora d'aquesta inclusió, respectant les diferències individuals i l'acceptació de la diversitat com un fet que enriqueix les persones i el procés d'aprenentatge.

5. MARC TEÒRIC

5.1. Nou paradigma educatiu

Ens trobem davant d'una societat avançada que evoluciona diàriament a un ritme frenètic, el repte fins al dia d'avui ha estat preparar als docents per a donar respostes ajustades i adequades als temps presents. D'aquestes respostes en diem **innovació i globalització** dels aprenentatges.

De la mateixa manera, el sistema educatiu ha anat patint canvis al llarg dels anys, i en l'actualitat ja existeixen un gran ventall de models educatius divergents als centres escolars, però tan sols aquells que a més a més van acompanyats de **la interculturalitat i la inclusió** ens permeten avançar cap a una societat plural que doni resposta a les necessitats reals del moment. Ambdós conceptes convergeixen junts sota el denominat **model intercultural inclusiu (Sales 2007, Essomba 2006)** tenint en comú la visió de la diversitat com un enriquiment.

Considerant les premisses anteriorment argumentades, es pot organitzar un centre a partir d'aquestes? La resposta és afirmativa, flexibilitzant l'organització de l'aula, flexibilitzant grups diversos en tots els sentits, oferint metodologies participatives i cooperatives per tal de respondre a la diversitat de ritmes i validant els interessos, capacitats i motivacions dels infants, etc. I tot això tan sols es fa possible quan es treballa amb un currículum obert i aquest respon de manera personalitzada a l'aprenentatge de cada individu parlem així d'una **escola activa**, la qual serà capaç de fer front a les noves metes educatives.

5.2. Inclusió i atenció a la diversitat

La principal emergència educativa que ha comportat una transformació en els mètodes d'ensenyament actuals, ha estat la inclusió de tot l'alumnat apel·lant a l'equitat de tots els alumnes a rebre una educació de qualitat basada a satisfer les necessitats individuals de cadascú oferint les mateixes oportunitats a tot l'alumnat afavorint la igualtat, la participació i la cooperació.

Segons la **UNESCO (2005)**, la inclusió es considera un procés per respondre a la diversitat de necessitats dels alumnes, amb la finalitat de promoure la seva participació en les tasques i de reduir l'exclusió en tots els àmbits, no només en l'escolar. A més a més, cal destacar que l'educació inclusiva estudia com es poden transformar els entorns d'aprenentatge i té com a objectiu construir una visió positiva de la diversitat, tot considerant-la un repte a assolir i no un problema a resoldre.

Per oferir una resposta adequada i assegurar aquesta inclusió s'ha de promoure una cerca continua per part dels docents per trobar les millors respostes a les necessitats detectades i ajudar a reduir les barreres d'aprenentatge atenent a aquell alumnat que estigui en risc d'exclusió, ja sigui per baix rendiment, per factors socials o per discapacitat.

5.3. Metodologies actives

Les metodologies actives i les metodologies inclusives són complementàries i caminen de la mà cap a un mateix fi: arribar a tot l'alumnat promocionant la seva participació activa en l'aprenentatge i fomentant la seva autonomia i confiança en si mateixos i amb els altres.

La principal característica que les distingeix de les metodologies tradicionals és que l'infant passa a ser el **protagonista de tot el procés interactiu d'ensenyament-aprenentatge**, adquirint una actitud proactiva, autoreflexiva i constructiva al llarg de la seva vida com alumne. Mentre el docent passa a ser un mer espectador que facilita aquest procés reorientant l'activitat per assegurar un aprenentatge significatiu i vivencial als educands.

Segons Wild (2002) l'escola que respon a aquestes metodologies ha de partir dels interessos i les motivacions dels alumnes a través d'ensenyaments funcionals, transferibles i perdurables basats en problemàtiques quotidianes i situacions reals, partint d'uns **objectius bàsics**:

- Formar alumnes crítics i reflexius, capacitats per participar i construir competències que els ajudaran davant qualsevol situació diària.
- Permetre aprendre a través de la indagació, el descobriment i l'experiència pràctica.
- Desenvolupar l'autonomia i la responsabilitat individual.
- Permetre que els alumnes aprenguin a aprendre per garantir el seu èxit.
- Fomentar la capacitat de creació, d'iniciativa pròpia i la flexibilitat davant les noves situacions.
- Fomentar una seguretat emocional com a protecció davant les situacions canviants.
- Crear un esperit que impulsi la realització de projectes comuns, creant consciència de grup i la solució pacífica vers els conflictes a través de contextos d'interacció.

Totes aquestes metes són les que assumeixen en part els Ambients d'aprenentatge, ja que aquests pretenen "oferir una educació integral de l'educand desenvolupant les tres dimensions essencials: la cognitiva, la socioafectiva, i la física-creativa preparant-los per a la vida" (p.28, **Guardia (2012)**).

Cal dir que en l'actualitat convergeixen moltes metodologies actives diverses que ajuden a potenciar aquestes aptituds, uns exemples en serien: L'aprenentatge basat en projectes (ABP), l'aprenentatge cooperatiu, l'aprenentatge servei, aula invertida, etc.

5.4. Els Ambients d'aprenentatge

5.4.1. Etimologia

Per entendre la significació global de què és un ambient d'aprenentatge, caldria analitzar l'origen etimològic de la paraula "ambient". Aquesta prové del llatí

ambíens verb compost pel prefix amb-/am- (per ambdós costats) i el verb anar, definint l'ambient com allò que envolta, que abasta un entorn. Avui dia, la Reial Acadèmia Espanyola, 2022, recull la definició d'ambient com:

- 1) Aire o atmosfera d'un lloc.
- 2) Conjunt de condicions o circumstàncies físiques, socials, econòmiques, etc., d'un lloc, una col·lectivitat o una època.
- 3) Animació o oportunitat de diversió que hi ha en un lloc.
- 4) Grup o cercle social en què algú es desenvolupa o viu.
- 5) Disposició favorable o desfavorable d'un conjunt de persones cap a algú o alguna cosa.

5.5. Antecedents teòrics

La paraula *ambient* en el món educatiu, ha fet referència tradicionalment a l'aula, *espai* en què es duu a terme l'adquisició de coneixements. **Malaguzzi (1920-1994)** definia els ambients d'aprenentatge entenent l'*ambient com a educador*.

Loris Malaguzzi, va ser fundador de les escoles Reggio Emilia (1945), pedagogia que sorgeix a Itàlia després de la II Guerra Mundial gràcies a les necessitats d'innovació i globalització, donant especial importància a aquest espai. Doncs ell considerava que la distribució, la diversitat del mobiliari i el material didàctic eren molt rellevants per poder donar-se un bon procés d'aprenentatge. Procés que es realitzava a través de l'observació i l'experimentació, potenciant la creativitat de l'infant i desenvolupant les seves capacitats i característiques de forma global sempre a través dels seus interessos.

Maria Montessori va contribuir a aquest canvi de paradigma educatiu trencant amb l'educació tradicional ja que considerava que un ambient hostil era una barrera per a l'aprenentatge. Arran d'aquesta motivació va reformular la distribució de les aules promovent espais adaptats a l'estatura dels infants i creant un *material didàctic* especialment dissenyat per al desenvolupament rítmic i maduratiu del sistema sensorial d'aquests. El seu mètode es va caracteritzar per facilitar el propi autoaprenentatge i una progressiva adquisició de l'autonomia respectant els ritmes d'aprenentatge i el desenvolupament integral de tots els alumnes (1984).

Rebeca Wild, juntament amb el seu marit Maurici, van ser uns dels principals promotors dels Ambients d'aprenentatge, essent fundadors del centre experimental pestalozzi (El Pesta), a l'Equador. El matrimoni va crear el seu projecte basant-se en precedents com la mateixa Montessori, Piaget i Dewey, entre d'altres.

El centre es caracteritzava per tenir tots els espais, tant interiors com exteriors, organitzats en ambients, creant espais educatius que permetessin generar les màximes oportunitats de participació i aprenentatge a l'alumnat, afavorint la seva formació integral i potenciant el seu pensament crític. En la pedagogia Wild es creu que no és el nen qui s'ha d'adaptar a l'escola, sinó els docents i el centre a les necessitats de l'infant (2002).

Doncs, tal com deia **Dewey** la principal tasca del docent consisteix a generar entorns estimulants per desenvolupar la capacitat i curiositat dels infants a través de les seves motivacions.

Per consegüent, podem afirmar que els ambients d'aprenentatge neixen d'aquest guirigall de pedagogies, tenint com a principi fonamental la interacció dels infants amb el seu entorn pròxim i comprenent que aquest els ofereix les eines per percebre i interpretar el món i els ajuda a desenvolupar les seves capacitats i habilitats mitjançant l'experiència i la vivència pròpia.

5.6. Revisió del concepte d'Ambients.

Ja hem vist els seus antecedents, en aquest apartat pretenem aportar més informació de què es considera un bon ambient d'aprenentatge i què ha de tenir aquest per a ser un espai enriquidor i motivador de coneixement.

Silviente, J. (2016) descriu els efectes que un espai ben dissenyat pot oferir sobre el desenvolupament i l'aprenentatge dels infants com: donar suport al benestar emocional, promoure el desenvolupament individual i social, possibilitats de repte per a un mateix, afavoriment de les habilitats motrius, potenciador dels sentits, generador d'interacció, cooperació, col·laboració, etc. Però perquè aquest espai possibiliti aquests efectes no només s'ha de tenir en compte el lloc en si, sinó tot el que engloba a aquest ambient; provocant un diàleg entre l'estructura, el material didàctic, les persones que hi interactuen i les activitats canviant que s'hi desenvolupen per construir la base dels coneixements dels alumnes, estimulant la seva curiositat i creativitat. **(Duarte, 2003)**

Altrament, l'ambient, també es pot descriure segons **Duarte (2003)** com a *problema* amb l'objectiu a solucionar, com a *recurs* amb l'objectiu d'administrar, com a *naturalesa* amb l'objectiu d'apreciar, respectar i preservar, com a *biosfera* amb l'objectiu de conèixer per molt de temps, com a *medi* de vida amb l'objectiu de conèixer i administrar i com a *comunitari* amb l'objectiu de participar i comunicar (p.99).

Per tant, l'ambient pot adquirir tantes dimensions que no el podem definir només com un espai físic, sinó que és quelcom que va més enllà i té en compte tot aquest conjunt d'interaccions que es manifesten i fan possible la seva existència. És a través d'aquesta idea que pren importància el raonament de la **UNESCO** (2009) on s'afirma que la creació d'un entorn d'aprenentatge òptim en tots els sentits, és imprescindible perquè tots els infants puguin ser protagonistes del seu propi aprenentatge i aprofitar al màxim les seves aptituds per a la vida.

Així mateix, segons el currículum, els ambients d'aprenentatge «representen una organització on l'infant es converteix en el constructor del seu propi aprenentatge a partir del joc, la investigació i les relacions amb els companys explorant amb llibertat segons els seus interessos i motivacions» (2016).

Actualment, els ambients són espais escolars existents que prenen un nou significat. Les aules passen a ser indrets diàfans i espaiosos que fomenten

l'intercanvi i la cooperació, i els passadissos ja no només són zones de pas, sinó que també són espais d'aprenentatge. El pati exterior és ara un dels principals espais d'investigació i experimentació facilitant l'adquisició de nous coneixements (Departament d'Ensenyament, DGEIP, 2017).

Finalment, m'agradaria fer referència a les paraules d'**Otálora (2010)** que afirma que els ambients d'aprenentatge seran significatius sempre que potenciïn les relacions socials, afectives i cognitives de l'alumne fent front al seu entorn quotidià i interactuant amb infants de diferents edats, tal com passa en el món real.

Per tant, després d'aquest recorregut d'antecedents teòrics, podem fer-nos una idea general del que la metodologia d'ambients d'aprenentatge pot aportar a la societat actual i especialment a la diversitat, fent èmfasi en el respecte pels ritmes d'aprenentatge i maduració de cada infant com a motor d'innovació i canvi per a una millora significativa del procés educatiu. Parafraçant a **Ribas (2011)** "innovar, no és tan sols canviar la manera de fer, sinó la manera de mirar, i a través del treball per ambients s'ha potenciat la mirada dels infants, el canvi de rol de l'educador i el més important, la mirada inclusiva de l'educació" (p.106).

Per concloure, **Llabrés** diu que "si volem dur a terme pràctiques educatives inclusives, ens cal promocionar metodologies actives, significatives, obertes i cooperatives" (p.87-88, 2019).

5.7. Estudis existents vers l'efectivitat de la inclusió a través dels ambients d'aprenentatge.

Tanmateix, podríem afirmar que la metodologia d'ambients d'aprenentatge presenta moltes de les característiques principals per a ser una metodologia inclusiva, però no només ens podem basar en la teoria, sinó que necessitem analitzar i esbrinar què passa a la pràctica.

Estudis com el de Molas. M. (2022), conclouen que els ambients d'aprenentatge són una eina molt valuosa i positiva per atendre la diversitat. Doncs, un 71,4% de l'equip docent, va considerar que era una metodologia adient per arribar i acompanyar a la diversitat de nivells dins d'una aula, oferint un millor suport a través dels ambients a les NEE a causa del nombre reduït d'alumnat, més docents a l'aula, propostes d'activitats més flexibles o obertes, etc.

Per altra banda, Martorell (2015) realitza un estudi al CEIP Puig de na Fàtima en el qual s'aspira a determinar si els ambients d'aprenentatge són inclusius, demostrant que:

Aquesta metodologia sorgeix com una forma més per evitar que els infants es vegin obligats a sortir de l'aula ordinària, entre altres formes d'exclusió. Per tant, permeten acollir a grups totalment heterogenis, accedint a un ampli ventall de possibilitats i opcions... És cert que, l'atenció individualitzada cobra molta importància i, per això, és necessari un treball col·laboratiu entre tots els professionals (Martorell, 2015, p.33).

Finalment, Llin, Marín, Peirats i Zurriaga (2020) analitzen la metodologia d'ambients d'aprenentatge per la inclusió d'una alumna amb Trastorn de l'Espectre Autista (TEA) i afirmen que els ambients d'aprenentatge permeten crear un context bo per a l'aprenentatge i el treball cooperatiu, la qual cosa ha reportat beneficis en la inclusió d'aquesta alumna en l'aula ordinària. A més, tots els alumnes han millorat la regulació de la conducta, la presa de decisions i la utilització crítica dels materials de cada espai.

Tenint en compte aquesta fonamentació teòrica, i corroborant les evidències d'altres estudis que justifiquen la nostra hipòtesi, a través d'aquest projecte es pretén demostrar que els ambients d'aprenentatge són capaços de generar un impacte positiu en la inclusió de l'alumnat. D'aquesta manera es comprovarà com l'equip docent, mostra d'estudi, que conviu a diari amb aquest tipus de pedagogia, és capaç de reafirmar si aquesta nova manera de mirar pot esdevenir o no, una eina d'enriquiment a l'atenció a la diversitat.

5.8. Aportació a la societat i a la ètica professional

Segons Vain, (2011) la investigació educativa ha de seleccionar temes en funció de la implicació social en la resolució de problemes des d'un posicionament ètic. Tal com s'ha evidenciat en la conceptualització, l'educació inclusiva i les metodologies actives en el marc de mètodes globalitzadors per al desenvolupament integral de les persones, ja són en si actituds i finalitats ètiques. Doncs, en el moment en què es contempla la inclusió com a resposta, estem generant la base del concepte ètic que volem investigar per a nodrir l'educació i ajudar a la societat a oferir múltiples respostes per a múltiples realitats. És per aquest motiu, que aquesta investigació pretén aportar orientacions als docents per a promoure una atenció inclusiva que respecti i contempli tota la diversitat d'alumnat

Amb relació als procediments previstos en aquest projecte, es garanteix un ús adequat de les dades, recordant en primera instància que qualsevol investigació s'ha de sustentar sota els principis ètics i morals que protegeixen la dignitat, seguretat i benestar de totes les persones implicades (Rodríguez, 2018). Tanmateix, es té en compte la importància de fer esment sobre quin ús se li donarà a la informació recopilada i a les dades obtingudes durant el procés i al finalitzar la investigació (Fàbregues, S. Et al. 2016).

Així doncs, i per a garantir aquests principis ètics, en la present investigació, s'explicita als participants del centre (mostra d'estudi) que el projecte s'emmarca dins el context d'un treball final de màster, de la Universitat Oberta de Catalunya, amb el qual es pretén donar resposta a una hipòtesi, explicant la motivació principal i els objectius d'aquest.

Al mateix temps, es garanteix als participants que les dades recollides es tractaran sempre de forma anònima, i l'ús d'aquestes serà únicament i exclusivament per a l'estudi que ens ocupa, amb la finalitat de donar resposta a la nostra pregunta inicial (Valdeoriola, 2018). Assegurant així mateix el consentiment autoritzat de totes les persones i institucions implicades i procedint d'acord amb la Llei Orgànica de protecció de dades de caràcter personal (LOPD).

Altrament, s'acorda fer el retorn dels resultats i les conclusions en finalitzar tot el procés investigador i s'informa a tots els participants que poden consultar la informació recollida en qualsevol moment de la investigació, si així ho sol·liciten.

6 . MARC METODOLÒGIC

6.1 Enfocament i tipus d'investigació

Tenint en compte els objectius proposats i amb la intencionalitat de recollir les dades necessàries per poder fer-ne una anàlisi exhaustiva, la següent investigació s'emmarca dins d'un model de **metodologia mixta**. Justificant el mètode quantitatiu, ex-post-facto descriptiu a través del qüestionari, amb la finalitat d'obtenir una explicació als fets reals a través de contextos reals (Apuke, 2017). I defensant el mètode qualitatiu a través de les preguntes obertes del mateix qüestionari i de l'observació directa, aportant-nos una millor comprensió del context, ajudant-nos a situar el marc en el qual es desenvolupa l'esdeveniment i permetent-nos així aconseguir una visió més global de la realitat en la qual es realitza el comportament humà (Pérez Serrano,(1994)).

Ambdues metodologies ens oferiran perspectives interessants i complementàries que ens ajudaran a enfocar la realitat-objecte, aportant a l'estudi una visió més oberta i flexible. D'aquesta manera, partim d'un estudi transversal, en el qual es recullen dades en un moment determinat i en un grup d'individus concret, amb la finalitat de donar resposta a la pregunta del nostre estudi (Rodríguez-Gómez, 2018, p.30).

Els instruments han estat dissenyats *ad hoc* amb la finalitat de recollir informació estructurada per poder donar resposta als objectius plantejats expressament per a la investigació, quantificant i descrivint com s'atén a la diversitat mitjançant els ambients d'aprenentatge.

6.2 Treball de camp

6.2.1 Context, mostra i participants

Cada vegada en són més les escoles que aposten per una metodologia basada en els ambients d'aprenentatge, a causa de la impossibilitat d'accés a una població més amplia i a una temporització ajustada es va decidir que la mostra d'estudi participant fos seleccionada mitjançant un mostreig no probabilístic intencional. Així doncs, els subjectes d'estudi han estat reclutats i posats a disposició de realitzar l'estudi segons criteris d'accessibilitat.

El context on es duu a terme l'estudi, és un centre ordinari de titularitat pública dependent del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. Aquest està situat a un poble de la comarca del Maresme, concretament a Sant Vicenç de Montalt.

El centre acull una línia pedagògica del segon cicle d'educació infantil i d'educació primària, és a dir des d'13 fins a 6è. L'equip docent del centre seleccionat correspon a un total de 18 persones. Els subjectes d'investigació de la mostra representativa seleccionada, han estat finalment un total de 10 mestres que són els que formen part de l'equip d'infantil i l'equip directiu, i treballen mitjançant aquesta metodologia.

A la taula següent es mostra quina ha estat la mostra específica de la investigació que ens ocupa (taula1).

Taula 1. Dades demogràfiques.

<i>Variable</i>	<i>Freqüència</i>	<i>%Subjectes</i>
<i>Gènere</i>		
<i>Femení</i>	10	10
<i>Masculí</i>	0	0
<i>No binari</i>	0	0
<i>Edat</i>		
<i>Menys de 25 anys</i>	0	0
<i>Entre 25 i 35 anys</i>	3	30
<i>Entre 35 i 45 anys</i>	4	40
<i>Entre 45 i 55 anys</i>	2	20
<i>Més de 55 anys</i>	1	10
<i>Rol que ocupa</i>		
<i>Tutor/a</i>	3	30
<i>Suport</i>	3	30
<i>Mestra PT</i>	2	20
<i>Especialista</i>	2	20

Font: Elaboració pròpia.

6.2.2 Instruments de recollida de dades

La investigació es realitza a través d'un qüestionari on-line ([annex2](#)) de preguntes poliatòmiques i dicotòmiques obertes i tancades, amb la finalitat de donar resposta als diferents aspectes fonamentals que ocupen a aquest estudi. A l'inici d'aquesta mesura s'exposen els objectius que es pretenen aconseguir mitjançant aquest estudi i la finalitat principal de la investigació per tal de situar als participants en el marc d'aquesta.

Recordem que els objectius són:

O.G.1: Analitzar l'impacte que té la metodologia del treball per ambients en la inclusió de l'alumnat.

O.E.1: Identificar quins són els trets característics dels ambients d'aprenentatge.

O.E.2: Valorar quin tipus de suport educatiu i inclusiu rep l'alumnat amb aquesta metodologia activa.

O.E.3: Determinar quins són els avantatges o potencialitats per a fer efectiva la inclusió a l'aula.

Finalment, es presenta un consentiment informat que té en compte les dades confidencials i la protecció de dades de les persones involucrades.

Podríem seqüenciar les 33 preguntes en **4 blocs** diferenciats.

- 1.) El perfil dels participants a través d'un recull de dades sociodemogràfiques (Edat, gènere, nivell de formació, etc.).
- 2.) Preguntes amb relació al canvi de metodologia antic pels ambients d'aprenentatge.
- 3.) Preguntes amb relació a la metodologia d'ambients vers els infants.
- 4.) Preguntes amb relació a la metodologia d'ambients vers els professors.

El primer bloc consta de 9 preguntes, cinc de les quals són d'elecció múltiple i fan referència al perfil dels participants i a la seva experiència. Les altres tres responen a la formació i es distribueixen en dues preguntes dicotòmiques i una altra amb resposta d'escala tipus Likert (1-5) on 1 correspon a "aprenent" i 5 a "expert".

Seguidament, hi trobem el segon bloc dedicat a preguntes sobre el canvi de metodologia implementada. Aquestes es divideixen en 7, de les quals 3 són de resposta oberta, 3 dicotòmiques i una de caselles de selecció múltiple en referència als aspectes metodològics rellevants per fer efectiva la inclusió.

Posteriorment, relacionem el tercer bloc amb l'impacte que tenen els ambients d'aprenentatge vers els infants i en aquest, hi trobem 7 preguntes gestionades mitjançant la utilització d'escala tipus Likert (1-5) entenent que 1 correspon a "gens d'acord" i 5 a "molt d'acord". Cal recordar que la utilització d'aquest instrument és fonamental per a poder obtenir dades de qualitat i obtenir una anàlisi més exhaustiva (Matas, 2018). A més a més, totes les preguntes es justifiquen ajudant-nos a extreure una informació més qualitativa.

I finalment es disposa del recull de preguntes relacionades amb la metodologia d'ambients vers la tasca docent en el bloc 4. Aquest es distribueix amb 3 preguntes de múltiple resposta enfocades a valorar com és la presència i/o augment dels adults a l'aula, així com l'acompanyament que s'ofereix. 4 preguntes són de caràcter obert i pretenen donar resposta als beneficis i mancances dels ambients d'aprenentatge, les evidències que se'n desprenen, així com la funció del professorat de suport. L'última pregunta d'aquest apartat es presenta amb escala tipus Likert (1-5), essent 1-"gens", 5-"molt" per tal de quantificar el grau d'importància de la reflexió en equip.

Per complementar l'estudi, i comprendre a grans trets la síntesi que en fan els participants de l'enquesta d'aquesta investigació, es fan 2 preguntes finals per concloure. La primera de caràcter obert, on se'ls demana definir el model de suport educatiu que consideren que duen a terme i promou l'escola i per finalment una pregunta amb escala tipus Likert (1-5), essent 1-"gens", 5-"molt" per indicar el grau de satisfacció de la metodologia d'ambients aplicada a l'etapa d'infantil. La durada aproximada del qüestionari és d'uns 10 minuts.

D'altra banda, es fan observacions directes i vivencials, les quals ens permeten aportar més certesa i una millor comprensió del context que estem investigant,

oferint-nos una visió més realista i veraç d'allò que volem recollir en les preguntes del qüestionari. L'enregistrament d'aquestes sessions es durà a terme mitjançant un diari de camp. El temps estimat per a realitzar aquestes observacions és d'una 1 h i 30' setmanal, durant (3-4 setmanes) a causa de la temporització ajustada del marc curricular de l'assignatura.

6.2.3 Estratègia de recollida de dades

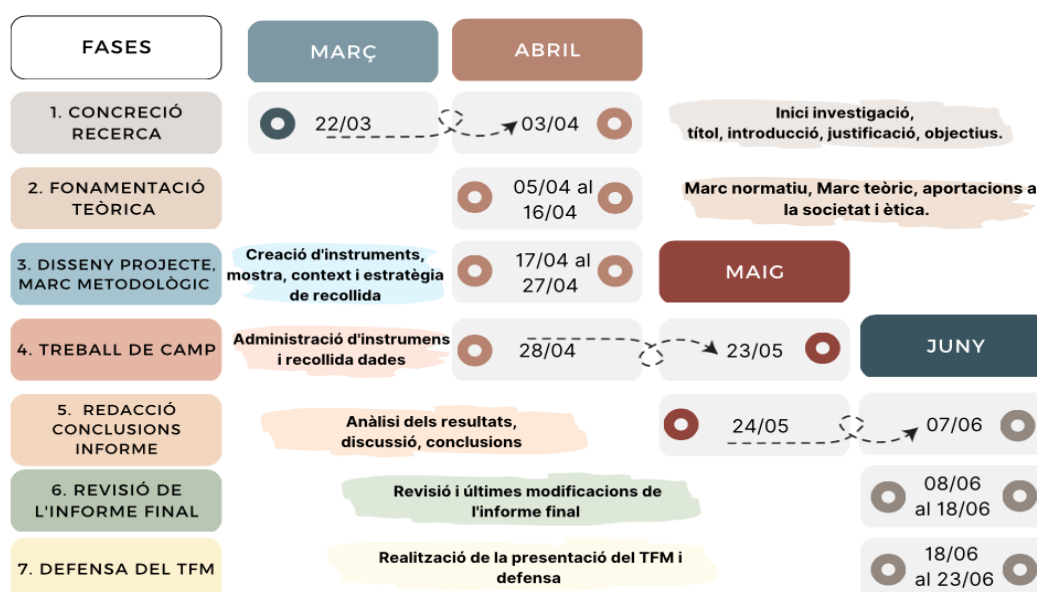
Per poder dur a terme l'administració del qüestionari es va contactar primerament amb el centre-objecte d'estudi i es va presentar la investigació a l'equip directiu per tal de tenir el seu consentiment i aprovació. Un cop vam tenir el seu consentiment, es van acordar unes dates per poder, per un costat, agilitzar l'administració dels qüestionaris via correu electrònic a l'equip docent implicat i per l'altre, realitzar una observació directa que pogués aportar més informació i certesa a l'estudi.

Seguidament, es va facilitar als participants l'accés al qüestionari, de forma telemàtica, a través del Google Forms. Cal recordar, com ja s'ha mencionat amb anterioritat que a l'inici d'aquesta mesura s'exposen els objectius i la finalitat de l'estudi, així com un consentiment informat ([Annex1](#)) que té en compte les dades confidencials i la protecció de dades de les persones involucrades. Aquest, ja l'hauran signat amb anterioritat i aquí tornaran a acceptar la política de privacitat que se'n desprèn.

Finalment, per a poder recopilar la informació extreta dels instruments utilitzats, s'ha tingut en compte la generació de dades automàtica de la plataforma Google Forms, així com els fulls de càlcul amb els percentatges extrets d'aquesta. D'altra banda, també s'han recollit dades de forma manual mitjançant l'eina Excel, per acabar de donar sentit i quantificació a les preguntes obertes que van respondre els implicats i elaborar un bon buidatge.

6.3 Planificació i temporització

Figura 1. Cronograma del procés d'investigació i realització de la recerca.

Font: Elaboració pròpia.

7 ANÀLISI DE RESULTATS

7.1 Estratègia d'anàlisi de dades

En aquest apartat s'exposen les estratègies que han ajudat a codificar i obtenir les dades obtingudes dels instruments. Recordem, doncs que s'ha fet uns anàlisi des d'un enfocament mixt, implementant l'estadística descriptiva amb mesura de tendència de les respostes del fet o la problemàtica plantejada, mitjançant les dades quantitatives. Aquestes, s'exposen a través de representacions visuals i gràfiques extretes automàticament de la plataforma Google forms i d'altres han estat elaborades amb el programa; Excel.

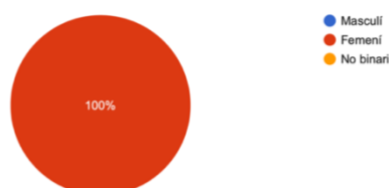
Altrament, per analitzar els resultats de les escales Likert s'ha procurat donar un sentit al valor numèric aportat per a cada participant, determinant les mitjanes i desviacions típiques que se'n desprenen, generant una estadística clara dels resultats ossolits, doncs tal com diu (García, 2005) aquests ens ajuden a conèixer millor la distribució de les dades dins l'estudi.

Finalment, en el cas de les dades qualitatives i amb la intenció de determinar si s'havien pogut donar resposta als objectius plantejats, s'ha prioritzat l'anàlisi temàtica, ja que és la que s'usa amb més freqüència en els qüestionaris semiestructurats. Així doncs, i mitjançant les respostes obertes que han facilitat les participants de l'enquesta, s'ha pogut extreure'n una categorització de temes o conceptes claus que es repetien, generant freqüències i/o percentatges d'aparició garantint a l'estudi una visió àmplia, empírica i sistemàtica.

7.2 Resultats

L'estudi final s'ha centrat en una mostra representativa real de 10 persones. Deu docents que formen part de l'equip d'infantil i l'equip directiu del centre seleccionat. A continuació es representen les dades sociodemogràfiques recollides:

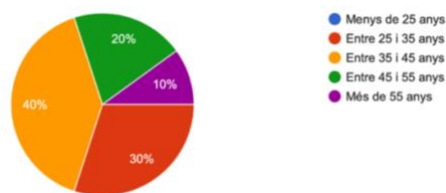
Figura 2. *Gènere dels participants*

Font: *Elaboració pròpia.*

A la figura 1 es recull una participació de la mostra representativa essent un total del 100% del gènere femení.

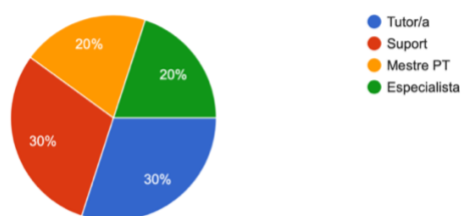
Figura 3. *Edat dels participants*

Font: *Elaboració pròpia.*

Pel que respecte a l'edat dels participants un 30% dels enquestats es troba en la franja més jove dels 25 als 35 anys, un altre 40% es troba entre els 35 i 45 anys, un 20% entre els 45 i els 55 anys i el 10% restant n'és la mostra de més de 55 anys.

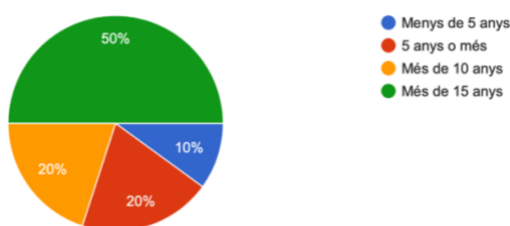
Figura 4. *Rol que desenvolupen al centre*

Font: *Elaboració pròpia.*

Quant al rol que desenvolupen, el perfil de tutor/a correspon al 30% igual que el del suport a l'aula. Les mestres de PT representen un 20% del total i l'altre 20% correspon a mestres especialistes.

Figura 5. *Experiència docent en centres educatius*

Font: *Elaboració pròpia.*

En el cas de l'experiència docent de les enquestades, un 50% del total de participants fa més de 15 anys que es dedica a aquesta professió, un 20% duu 10 anys de professió, l'altra 20% correspon a 5 anys o més i només 1 de 10, fa menys de 5 anys que s'hi dedica, essent el 10% restant.

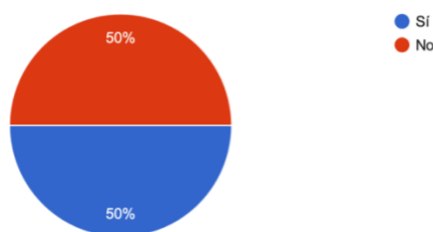
Figura 6 i 7. *Experiència en ambients d'aprenentatge*

Font: *Elaboració pròpia.*

A les figures 5 i 6 es detalla la informació relacionada amb l'experiència prèvia en ambients d'aprenentatge. Tan sols un 40% (n=4) de totes les participants, manifesta haver treballat anteriorment amb aquest tipus de metodologia, d'aquests un 50% (N=2) justifica la seva resposta amb una experiència prèvia d'entre 1 a 3 anys, un 10% (N=1) justifica que aquesta era la primera vegada i l'altre 10% (N=1) afirma tenir menys d'1 any d'experiència.

Figura 8. *Formació en ambients*

Font: *Elaboració pròpia.*

Pel que fa a la pregunta 7, sobre si han realitzat o no cursos de formació amb relació als ambients d'aprenentatge els darrers anys, hi trobem un empat del 50% - 50% de les enquestades. Essent només la meitat les que han cultivat la seva formació.

La pregunta 8 que dona resposta al grau de formació respecte a la metodologia objecte-d'estudi, és de resposta tipus Likert, es recullen els resultats en la següent Taula 1, on trobem els nivells d'acord enumerats (1 gens d'acord, 2 poc d'acord, 3 d'acord, 4 bastant d'acord, 5 molt d'acord).

Taula 2. *Q. Pregunta 8 del Bloc 1. Consideres que el teu grau de formació respecte la metodologia d'ambients d'aprenentatge és l'adequat?*

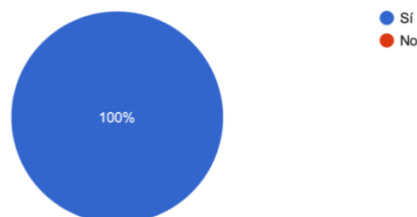
Aspectes	M (Mitjana)	σ (Desviació típica)
Formació ambients	3	0.70

Font: *Elaboració pròpia.*

En aquest cas, podem comprovar com la mitjana de les respostes tendeix a ser moderada, aconseguint una mitjana (M=3) corresponent al grau "d'acord" mig com a mostra representativa.

Finalment, hi trobem l'última pregunta d'aquest bloc, la número 9.

Figura 9. Q. Pregunta 9 del Bloc 1. Consideres que és important la formació del professorat en aquesta metodologia per afavorir la inclusió?

Font: *Elaboració pròpia.*

El 100% dels participants van al·legar que la formació del professorat era bàsica per afavorir aquesta inclusió, coincidint i justificant que per poder implementar una nova metodologia és indispensable i necessari està ben format, amb una participació del 60%.

7.3 Anàlisi dels resultats relatius als objectius

Per poder elaborar una bona anàlisi dels resultats obtinguts, ens convé recordar quins són els objectius que s'emmarcaven a l'inici d'aquest estudi per tal de determinar si s'han o no assolit.

Tenint en compte l'**O.G.1** de la nostra recerca; **Analitzar l'impacte que té la metodologia del treball per ambients en la inclusió de l'alumnat**, iniciarem l'anàlisi dels objectius específics que se'n desprenen.

O.E.1: Identificar quins són els trets característics dels ambients d'aprenentatge.

Analitzant aquest apartat s'han valorat les següents preguntes del qüestionari que es pot trobar a l'Annex 2.

- Les **preguntes 1,2, 4 i 5 del Bloc 2**:
 1. Per què es va decidir fer aquest canvi de metodologia?
 4. I ara, amb els ambients d'aprenentatge, consideres que s'acompleixen? Per què?
 5. Consideres que els ambients d'aprenentatge són inclusius?
- **Totes les preguntes del Bloc 3**, ja que van amb relació a la metodologia d'ambients.
- La **quarta i la cinquena** pregunta del **Bloc 4**.
 4. Quins beneficis i/o evidències n'extreus dels ambients d'aprenentatge?
 5. Creus que aquesta metodologia té mancances? Quin aspecte creus que podrà millorar-se?

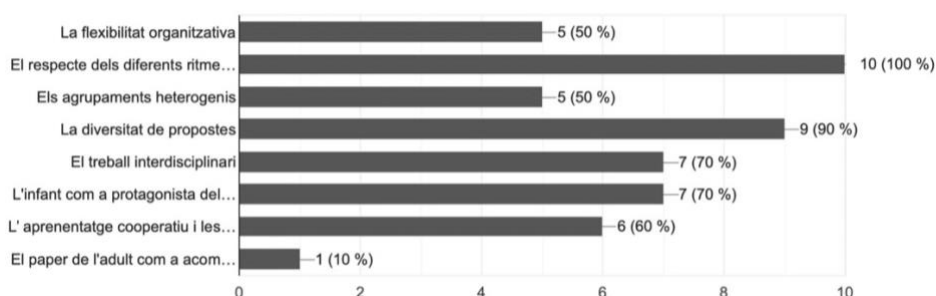
- La **primera pregunta** de l'apartat **per concloure**.

7.4 Després de realitzar aquest qüestionari, com definiries el model de suport educatiu que es duu a terme actualment a l'etapa d'infantil?"

Per obtenir els resultats de la **primera pregunta** del **bloc 2**, que respon a l'**O.E.1**, **Per què es va decidir fer aquest canvi de metodologia?** S'ha decidit categoritzar les respostes de les participants en una taula de freqüències tal com s'observa a l'**Annex 3**. Així doncs, un 40% de les mestres, sent majoria, va coincidir que el principal motiu era "apostar per una metodologia més innovadora" i trencar amb lo tradicional, un 30% afirmava que volien encaminar-se cap a "metodologies més vivencials que oferissin més possibilitats d'experimentació" i el 30% restant es distribueix en 10% que expressava la necessitat de donar resposta a la diversitat, l'altre 10% remarcava el canvi per un tracte més individualitzat i l'última representant del 10%, al·legava no formar part de la decisió de canvi.

Pel que fa a l'anàlisi de la **pregunta 4. Consideres que amb els ambients d'aprenentatge s'acompleixen els aspectes metodològics citats per fer efectiva la inclusió?** S'ha tingut en compte el gràfic de la pregunta 2 del mateix bloc de preguntes. Així doncs, s'adjunta la representació dels aspectes detallats i els percentatges indicats per poder entendre i justificar amb propietat la resposta 4.

Figura 10. Q. Pregunta 2 del Bloc2. Assenyala aquells aspectes metodològics que consideris més rellevants a l'hora de fer efectiva la inclusió:

Font: *Elaboració pròpia.*

Un cop exposats els percentatges d'aquells aspectes metodològics que les participants van considerar rellevants per a fer efectiva la inclusió i posar-nos en context, es representa a continuació en forma de gràfic la resposta de les participants en la pregunta pertinent.

Figura 11. Q. Pregunta 4 del Bloc2. Consideres que amb els ambients d'aprenentatge s'acompleixen els aspectes metodològics citats per fer efectiva la inclusió?

Font: *Elaboració pròpia.*

D'aquesta manera, el 100% de les mestres, és a dir les 10 participants que conformen la mostra d'estudi, afirmen que amb la incorporació de la metodologia d'ambients d'aprenentatge i en contraposició a l'anterior metodologia tradicional, ara sí que s'acompleixen els aspectes representats amb anterioritat.

Amb relació a la **pregunta 5. Consideres que els ambients d'aprenentatge són inclusius?** El 50% de les enquestades reafirmava la seva posició assegurant que eren inclusius, el 30% ho assegurava i ho justificava coincidint en en fet que permetien atendre molt millor la diversitat de tot l'alumnat, mentre que un 20% apuntava que sí, manifestant la importància en la flexibilitat de les propostes. Per poder establir aquests resultats s'han categoritzat de nou les respostes de les participants en una taula de freqüències tal com s'observa a [l'Annex 4](#)

Seguidament, s'analitzen **totes les respostes relacionades amb el Bloc 3**, amb relació a la metodologia d'ambients vers els infants, en el qual es demanava a les enquestades indicar el grau d'acord amb relació a les següents preguntes, tenint en compte que 1 correspon a (Gens d'acord) i 5 a (Molt d'acord).

Per dur a terme aquesta anàlisi s'ha elaborat una taula que trobareu a continuació, on es recullen els resultats obtinguts de les mitjanes i les desviacions típiques (DE) de totes les respostes.

Taula 3. *Q. bloc 3 metodologia vers els infants. Consideres que la metodologia d'ambients...*

Aspectes	M (Mitjana)	σ (Desviació típica)
<i>Afavoreix diversitat i inclusió</i>	5	0.64
<i>Ritme maduratiu</i>	5	0.40
<i>Potencia autonomia</i>	5	0.40
<i>Relacions socials</i>	5	0.30
<i>Treball cooperatiu</i>	5	0.82
<i>Ràtio</i>	5	0.60
<i>Grups heterogenis</i>	5	0.40

Font: *Elaboració pròpia.*

En aquest cas, cal destacar que la mitjana de totes les respostes obtingudes per les participants, coincideixen i representen la màxima puntuació (M=5) "*molt d'acord*".

Per poder extreure una informació de qualitat amb relació a tots els aspectes esmentats, es procedeix a analitzar aspecte per aspecte, començant amb la justificació del primer. Exclusivament, en aquest primer cas, s'ha decidit crear

una taula de freqüències que ens permetés categoritzar les temàtiques esmentades en les respostes justificatives de les participants, ja que va sorgir varietat d'argumentacions.

Taula 4. Q. Taula categorització preguntes (Bloc 3). 1. **Afaveix diversitat i inclusió**

Categoria	Freqüència	%
<i>Ritme individual</i>	5	50
<i>Internivell</i>	4	40
<i>Grups reduïts</i>	3	30
<i>Cooperació/ajuda entre infants</i>	3	30

Font: *Elaboració pròpia.*

Tenint en compte que són respostes obertes, les participants aporten diversitat d'arguments, parlant de diferents temàtiques i coincidint més d'una vegada amb les seves companyes, essent el respecte del ritme individual de cada infant el tema més argumentat.

El segon aspecte en referència al **ritme maduratiu** dels infants, el justificaven a través de la diversitat de propostes obertes. El tercer s'argumenta en tots els casos que és el propi infant qui decideix i escull lliurement en funció del seu interès i motivació *potenciant aquesta autonomia*. Pel que fa a les **relacions socials, el treball cooperatiu i els grups heterogenis**, les mestres coincideixen que els ambients han afavorit aquesta interacció de grans i petits, col·laborant entre ells i relacionant-se amb infants que abans, es trobaven fora del seu cercle habitual d'amistats. Finalment, en el cas de la **ràtio reduïda**, encaixen que aquesta reducció els facilita una atenció més individualitzada, podent oferir una resposta tan ajustada com sigui possible a les necessitats de cada infant.

Per continuar amb l'anàlisi de l'objectiu, procedim amb **la pregunta 4 del bloc 4. Quins beneficis i/o evidències n'extreus dels ambients d'aprenentatge?** Per poder establir aquests resultats, s'han categoritzat de nou les respostes de les participants en una taula de freqüències amb la finalitat de destacar-ne els temes més argumentats, tal com s'observa a l'[Annex6](#).

Un 60% de les participants coincidien que un dels principals beneficis d'aquesta metodologia innovadora, era la **millora de les relacions interpersonals** entre els infants, aportant com a fragment més representatiu de l'anàlisi "*els infants de diferents edats es relacionen més fora de l'aula, s'ajuden més...*". Els següents aspectes més anomenats amb una freqüència d'aparició del 50% tots dos, varen ser: **la motivació i les ràtios reduïdes**. Els tercers aspectes citats amb un 30% d'aparició remarcaven la **inclusió** i el respecte pels **ritmes maduratius** de tot l'alumnat. Finalment, amb un 20% de freqüència se'n destaquen **l'autonomia, la flexibilitat de les propostes i l'augment de suport a l'aula**.

Per concloure l'anàlisi del primer objectiu, hi trobem la pregunta **5 del bloc 4. Creus que aquesta metodologia té mancances? Quin aspecte creus que podrà millorar-se?** A l'[annex7](#), hi trobareu una graella de categorització amb tots els temes i les freqüències amb les quals més apareixen en les argumentacions de les enquestades. A continuació exposo els resultats de la mostra més representativa.

En aquest cas, pel que fa a les mancances o aspectes a millorar d'aquesta metodologia, les mestres coincideixen amb un 60% dels seus arguments, que un dels principals desavantatges són els **espais**. Expositiu com a fragment més representatiu "*Són necessaris espais amplis que ofereixin diversitat, no totes les escoles disposen de tantes aules en les quals poder dur a terme, aquests ambients*". El següent argument, amb una freqüència del 40% d'aparició, en són la manca de **recursos materials i humans**. Un 20% de les enquestades afirmava no veure-hi cap mancança.

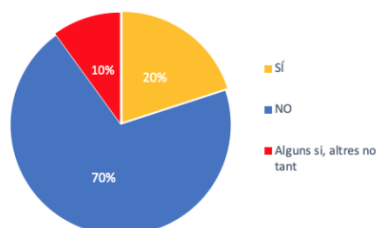
O.E.2: Valorar com ha canviat i quin tipus de suport educatiu i inclusiu rep l'alumnat amb aquesta metodologia activa.

- Les **preguntes 3, 6 i 7 del Bloc 2:**
 3. Abans de fer el canvi metodològic, creus que s'acomplien els aspectes que has seleccionat a la pregunta anterior?
 6. Quins diries que són els principals canvis que ha sofert el suport educatiu actual, amb relació a l'anterior metodologia emprada pel centre.
 7. Abans de fer el canvi de metodologia, creus que el suport educatiu era inclusiu?
- Del **Bloc 4**, les preguntes **1, 3, 6, 7 i 8.**
 1. La presència d'adults a l'aula ha augmentat respecte a l'anterior metodologia usada?
 3. Pots acompanyar millor les dificultats d'aprenentatge de cada infant respecte a la metodologia anterior?
 6. Els professors de suport, dirigeixen la seva tasca a tot el grup-classe o estan vinculats a un nen/a o grup d'alumnes en concret?
 7. Consideres que les decisions respecte al suport educatiu es duen a terme de manera conjunta? Creus que és positiu?
 8. Quin grau d'importància li doneu al treball de reflexió en equip?
- La **primera pregunta** de l'apartat **per concloure**.

1. Després de realitzar aquest qüestionari, com definiries el model de suport educatiu que es duu a terme actualment a l'etapa d'infantil?

Per obtenir els resultats relacionats amb l'**O.E.2**, s'inicia l'anàlisi amb la **tercera pregunta del bloc 2**. Per a justificar la resposta, s'aporta un gràfic en percentatges i es decideix categoritzar les argumentacions de les respostes de cadascú en una taula de freqüències tal com s'observa a [l'annex5](#).

Figura 12. Q. Pregunta 3 del Bloc 2. Abans de fer el canvi metodològic, creus que s'acomplien els aspectes que has seleccionat a la pregunta anterior?

Font: *Elaboració pròpia.*

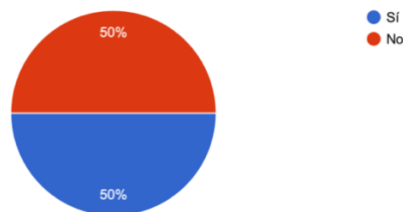
Així doncs, un 70% de les mestres, sent majoria, va coincidir que la metodologia tradicional que es duia a terme anteriorment a l'escola, no contemplava aspectes com: grups reduïts, heterogeneïtat, cooperació, flexibilitat de propostes, l'infant com a protagonista del seu aprenentatge,... tan sols un 20% assegurava que sí que ho feia i el 10% restant opinava que alguns sí es tenien en compte, però d'altres no tant.

En la categorització de les justificacions s'observa com un 30% de les enquestades aporta argumentacions relacionades amb la rigidesa de les propostes, amb activitats més dirigides que no contemplaven la flexibilitat. Un altre 20% remarca que l'anterior metodologia no respectava com ho fan els ambients, el ritme natural de cada infant. El 50% restant al·lega una manca de varis dels aspectes en general.

Pel que fa a la pregunta **6. Quins diries que són els principals canvis que ha sofert el suport educatiu actual, amb relació a l'anterior metodologia emprada pel centre.** Un 50% de les enquestades afirmava que el principal canvi en el suport educatiu residia en la flexibilitat de ser el propi infant el protagonista del seu aprenentatge, centrant el procés en el seu propi interès i punt de partida. El 40% es decantava per exposar que el suport era més general, havia passat de centrar-se en aquells infants amb més dificultats per a poder atendre a la diversitat al complet i el 10% restant considerava que eren varis, però no els especificava.

Quant a la pregunta 7. Es mostra un gràfic per a representar els percentatges adquirits.

Figura 13. Q. Pregunta 7 del Bloc 2. Abans de fer el canvi metodològic, creus que el suport educatiu era inclusiu?

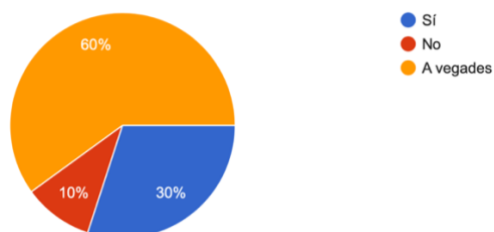
Font: *Elaboració pròpia.*

Hi ha empat d'opinions, essent un 50% les que afirmen que amb la metodologia tradicional el suport sí que era inclusiu i un 50% que considera que no ho era. Les persones que voluntàriament van voler justificar la resposta van ser sobretot les que van afirmar que no era inclusiu, al·legant que quan la mestra treia l'infant de l'aula deixava d'haver-hi inclusivitat o que el material és el que s'adapta a l'infant i no l'infant al material.

A continuació s'analitzen les preguntes relacionades amb l'**O.E.2** del **bloc 4**, encaminades a analitzar la metodologia d'ambients vers la tasca de suport docent.

Pel que respecte a la primera pregunta d'aquest, se'n representen els resultats mitjançant un gràfic.

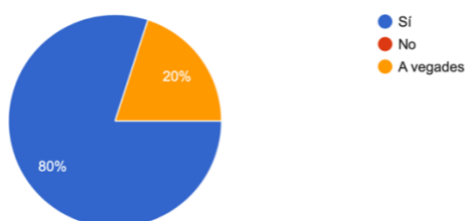
Figura 14. Q. Pregunta 1 del Bloc 4. La presència d'adults a l'aula ha augmentat respecte a l'anterior metodologia emprada?

Font: *Elaboració pròpia.*

El 60% de les participants exposa que només a vegades, el 30% al·lega que sí que ha augmentat respecte a la metodologia anterior i el 10% es manté dient que no ha augmentat.

Figura 15. Q. Pregunta 3 del Bloc 4. Pots acompanyar millor les dificultats d'aprenentatge de cada infant respecte a la metodologia anterior?

Font: *Elaboració pròpia.*

No hi ha cap persona que opini que no, el 80% afirma que sí, i tan sols un 20% exposa que a vegades. A les argumentacions realitzades, un 70% i sent majoria, coincideix que el principal factor que delimita aquest afavoriment en l'acompanyament dels infants ve marcat per la reducció de la ràtio d'alumnes per ambient.

Pel que fa a la **pregunta 6. *Els professors de suport, dirigeixen la seva tasca a tot el grup-classe o estan vinculats a un nen/a o grup d'alumnes en concret?*** El 80% de les participants afirma que la tasca del professor de suport va dirigida a tot el grup en general, sense focalitzar l'atenció a aquell infant NEE. Tan sols un 20% admeten que depèn de si el mestre està sol o no, prioritant si està acompanyat el suport a l'infant amb NEE.

A la pregunta **7. *Consideres que les decisions respecte al suport educatiu es duen a terme de manera conjunta? Creus que és positiu?*** Va haver-hi unanimitat de respostes, essent les 10 mestres, és a dir un 100% que afirmaven dur a terme les decisions de manera conjunta per tal d'establir acords i línies d'actuació compartides.

Per acabar d'aportar sentit i significat a la pregunta anterior relacionada amb si les decisions es prenen de manera conjunta, l'última pregunta d'aquest bloc respon a quina importància se li dona a la reflexió en equip. Aquesta, és de resposta tipus likert. Es recullen els resultats en la següent Taula 4, on hi trobem els nivells d'importància (1 gens, 2 poca d, 3 normal, 4 bastant, 5 molta).

Taula 5. Q. *Pregunta 8 del Bloc 4. Quin grau d'importància li doneu al treball de reflexió en equip?*

Aspectes	M (Mitjana)	σ (Desviació típica)
<i>Reflexió en equip</i>	5	0.40

Font: *Elaboració pròpia.*

En aquest cas, es contempla un consens de respostes obtenint una mitjana que representa la màxima puntuació (M=5) "*molta importància*".

Finalment i per a tancar l'anàlisi d'aquest objectiu, es tenen en compte les respostes aportades a la primera pregunta de l'apartat *per concloure*. **1. *Després de realitzar aquest qüestionari, com definiries el model de suport educatiu que es duu a terme actualment a l'etapa d'infantil?*** El 50% de les enquestades afirma que és un suport més ajustat a les demandes, però millorable per la manca de recursos humans en general, el 20% afirma que és un model educatiu que potencia l'autonomia i l'afavoriment de la inclusió i tan sols un 10% creu que continua dedicant-se massa als infants amb dictamen i poc a preveure possibles dificultats futures d'altres infants.

O.E.3: Determinar quins són els avantatges o potencialitats per a fer efectiva la inclusió a l'aula.

Per donar resposta a aquest objectiu s'han tingut en compte les següents preguntes.

- La **pregunta 2 del Bloc 2:**

2. Assenyala aquells aspectes metodològics que consideris més rellevants

a l'hora de fer efectiva la inclusió:

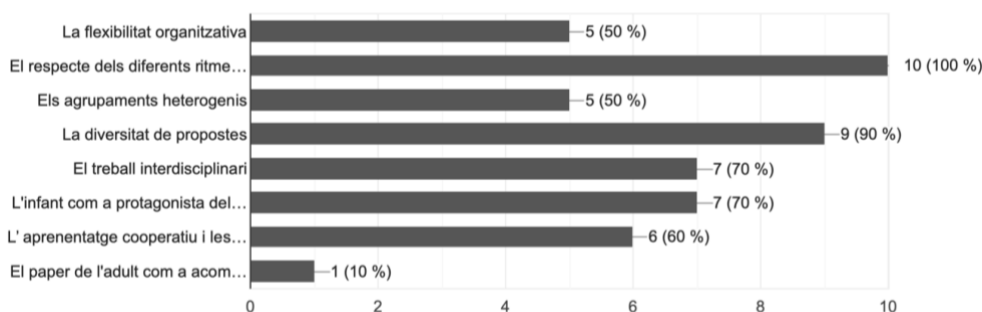
- La flexibilitat organitzativa
- El respecte dels diferents ritmes d'aprenentatge i nivells maduratius.
- Els agrupaments heterogenis
- La diversitat de propostes
- El treball interdisciplinari
- L'infant com a protagonista del seu aprenentatge, partint dels seus interessos
- L'aprenentatge cooperatiu i les relacions socials i afectives
- Altres

- **Totes** les preguntes del **Bloc3**
- La **segona** pregunta del **Bloc 4.**

2. Consideres que és un benefici l'augment de professors a l'aula per a la inclusió i el suport educatiu?

Amb la finalitat d'obtenir els resultats relacionats amb l'**O.E.3**, s'inicia l'anàlisi amb la **segona pregunta del bloc 2**. Per poder justificar aquesta resposta, s'adjunta el gràfic de la pregunta 2 amb la representació dels aspectes detallats i els percentatges indicats.

Figura 10. Q. Pregunta 2 del Bloc2. Assenyala aquells aspectes metodològics que consideris més rellevants a l'hora de fer efectiva la inclusió:

Font: *Elaboració pròpia.*

D'aquests aspectes i percentatges, en destaquem una unanimitat d'acord del 100%, en l'aspecte relacionat amb el **respecte als diferents ritmes d'aprenentatge**, seguit de **l'ofertament de diversitat de propostes que planteja aquesta metodologia** que correspon al 90% dels vots. A continuació amb un 70% d'aquests, es reparteixen entre el **treball interdisciplinari i l'infant com a protagonista del seu aprenentatge** com a aspectes imprescindibles. Els segueix **l'aprenentatge cooperatiu i les relacions afectives**, representant un 60% d'acord. Amb un 50% de coincidència, hi trobem un empat entre la **flexibilitat organitzativa** que proposa aquesta metodologia i els **agrupaments heterogenis**. I en última instància com a altres aspectes a destacar, tan sols un 10% és la representació justificada del **paper de l'adult com a acompanyant de l'aprenentatge**, com a aspecte a tenir en compte per a fer efectiva la inclusió de l'alumnat a l'aula.

És d'aquesta manera, com podem comprovar que tots els aspectes esmentats es consideren indispensables per a fer efectiva la inclusió, determinant-ne uns per sobre dels altres per assolir el grau d'acompliment.

Totes les preguntes del **Bloc 3** amb relació a la metodologia d'ambients vers els infants, eren objecte d'estudi d'aquest **O.E.3**; tanmateix, aquestes ja s'han analitzat amb deteniment i anterioritat a **l'O.E.1**. En aquestes, es demanava a les enquestades indicar el grau d'acord amb relació a les següents preguntes, tenint en compte que 1 correspon a (Gens d'acord) i 5 a (Molt d'acord). Així doncs, tota la informació detallada i més específica la trobareu en aquell apartat. Aquí, simplement es presenta una síntesi del que ja s'ha argumentat per donar sentit a aquest apartat.

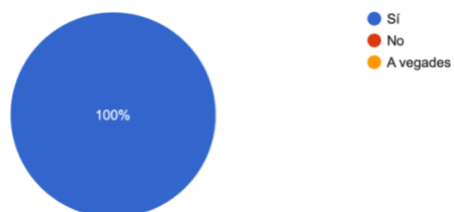
Taula 2. Q. bloc 3 metodologia vers els infants. Consideres que la metodologia d'ambients...

Aspectes	M (Mitjana)	σ (Desviació típica)
<i>Afavoreix diversitat i inclusió</i>	5	0.64
<i>Ritme maduratiu</i>	5	0.40
<i>Potencia autonomia</i>	5	0.40
<i>Relacions socials</i>	5	0.30
<i>Treball cooperatiu</i>	5	0.82
<i>Ràtio</i>	5	0.60
<i>Grups heterogenis</i>	5	0.40

Font: *Elaboració pròpia.*

En destaquem la mitjana representativa de totes les respostes obtingudes per les participants, coincidint i representant la màxima puntuació (M=5) "*molt d'acord*" en tots els aspectes.

Figura 16. Q. **Pregunta 2 del Bloc 4.** Consideres que és un benefici l'augment de professors a l'aula per a la inclusió i el suport educatiu?

Font: *Elaboració pròpia.*

El 100% dels participants, és a dir les 10 persones enquestades, coincideixen que per poder dur a terme un bon suport educatiu és imprescindible l'augment de professors dins l'aula, i per això el consideren un benefici.

8 DISCUSSIÓ I CONCLUSIONS

Després d'extreure'n els resultats, cal comparar, contrastar i discutir les dades obtingudes. En el següent apartat es relacionen els resultats amb la pregunta d'investigació d'aquest estudi, així com els objectius i la hipòtesi plantejada a l'inici. De la mateixa manera, es comparen els coneixements previs sobre els ambients d'aprenentatge a l'etapa d'infantil i la inclusió de l'alumnat.

8.1 En comparació als objectius de la investigació.

El present estudi, ha ajudat a donar resposta a la pregunta de la nostra investigació; **amb una metodologia activa com és l'aprenentatge per ambients, es pot afavorir a la inclusió de l'alumnat?**

Per poder justificar-la, cal recordar els objectius específics del nostre projecte, revisant-los un per un i analitzant les dades extretes per tal de corroborar si s'han o no complert, i així, poder oferir una resposta adient a la pregunta que ens ocupa.

Recordem, doncs que l'**O.G.1** que es formulava era; **Analitzar l'impacte que té la metodologia del treball per ambients en la inclusió de l'alumnat.** Desprenent-se com a específics, els següents objectius analitzats en l'apartat anterior.

O.E.1: Identificar quins són els trets característics dels ambients d'aprenentatge.

D'aquesta manera, podem concloure, que gràcies als resultats i aportacions obtingudes per les participants en el qüestionari administrat, els trets característics que n'extraïem d'aquesta metodologia en són:

- **L'aprenentatge vivencial**, oferint possibilitats d'experimentació adaptades a tots els **ritmes maduratius** dels infants.
- Possibilitat de donar **resposta a la diversitat d'alumnat** fent més efectiva la **inclusió**.
- **Ràtios reduïdes**, facilitant una atenció i **un tracte més individualitzat**.
- La **diversitat de propostes i la flexibilitat organitzativa**
- **L'infant com a protagonista del seu aprenentatge**, promovent la lliure elecció en funció del seu interès i motivació i **potenciant l'autonomia personal**.
- **L'aprenentatge cooperatiu i la millora de les relacions socials** i afectives mitjançant **agrupaments heterogenis i internivell**.
- El **treball interdisciplinari**.

O.E.2: Valorar quin tipus de suport educatiu i inclusiu rep l'alumnat amb aquesta metodologia activa.

Pel que respecte al segon objectiu específic, el qüestionari ens ha ajudat a percebre que el principal canvi en el suport educatiu respecte l'anterior

metodologia emprada per l'escola, resideix en la flexibilitat de ser el **propi infant el protagonista del seu aprenentatge**, centrant el procés en el seu propi interès i punt de partida. En tant que les participants afirmen que és un model educatiu que potencia l'autonomia i l'afavoriment de la inclusió. D'aquesta manera, el **suport educatiu** es contempla de manera **més general, passant de centrar-se en aquells infants amb més dificultats a poder atendre a la diversitat al complet**. Un dels aspectes que més es remarquen en l'anàlisi de les dades obtingudes és el **canvi de paradigma** en el qual, actualment és el **material el que s'adapta a l'infant i no a la inversa** com passava amb l'anterior metodologia essent poc respectuosa i inclusiva.

D'altra banda, cal destacar que **el suport a l'aula ha augmentat**, si bé és cert que no en totes les sessions, però sí en la majoria i sobretot en contraposició a l'anterior mètode utilitzat, fet que afavoreix l'acompanyament dels infants i un oferiment més individualitzat de l'atenció. Les participants el descriuen com a un suport més ajustat a les demandes, al·legant que dur a terme les decisions de manera conjunta i reflexiva els ajuda a establir acords i línies d'actuació més reals.

O.E.3: Determinar quins són els avantatges o potencialitats per a fer efectiva la inclusió a l'aula.

Finalment, quant al tercer objectiu específic, se n'extreu un llistat d'aspectes esmentats per les enquestades, considerant-los tots ells indispensables per a fer efectiva la inclusió. A continuació es detallen les potencialitats extretes seguint l'ordre de prioritats que elles mateixes han marcat.

- El **respecte als diferents ritmes d'aprenentatge** de tots els infants, gràcies a les **ràtios reduïdes**.
- L'oferiment de **diversitat de propostes** que planteja aquesta metodologia, oferint una **resposta** més ajustada a la **diversitat d'alumnat** i fent més efectiva la **inclusió**.
- El **treball interdisciplinari**.
- **L'infant com a protagonista del seu aprenentatge**, promovent la lliure elecció en funció del seu interès i motivació i **potenciant l'autonomia personal**.
- **L'aprenentatge cooperatiu** i la millora de les **relacions interpersonals**.
- La **flexibilitat organitzativa** i els **agrupaments heterogenis**.
- El **paper de l'adult** com a acompanyant i **guia** del procés d'ensenyament-aprenentatge.

8.2 Referida a la pregunta d'investigació, hipòtesi i al marc teòric.

Un cop analitzats amb deteniment els objectius, podem mirar de donar resposta a la pregunta inicial d'aquesta investigació. Recordem que el punt de partida d'aquesta, residia en la visió de l'equip docent, objecte d'estudi, amb relació a l'afavoriment de la inclusió i l'atenció a la diversitat a través de la metodologia per ambients. Així doncs, la pregunta inicial que pretenia donar resposta al nostre projecte era:

Amb una metodologia activa com és l'aprenentatge per ambients, es pot afavorir a la inclusió de l'alumnat?

Gràcies als instruments de recollida de dades qualitatives i quantitatives, hem pogut extreure l'opinió d'una mostra representativa que configuren l'eix vertebrador d'aquest estudi, afirmant que la metodologia d'ambients d'aprenentatge sí que ofereix moltes potencialitats i avantatges que la fan ser una metodologia inclusiva.

Aquesta afirmació es justifica mitjançant la discussió dels resultats obtinguts amb relació als objectius plantejats i se sosté gràcies a la visió dels participants que justifiquen que un dels principals detonants d'aquest afavoriment, recau en **la individualització dels processos d'aprenentatge apreciament els nivells maduratius de cada infant**. De fet, recordem que el sistema educatiu recolza la creació d'aquests dissenys flexibles, que siguin capaços d'eliminar tota mena de barreres en l'aprenentatge i tinguin en compte les diferències entre l'alumnat mitjançant el DUA. D'aquesta manera, les participants del present estudi ressalten que a través dels ambients d'aprenentatge es poden **proporcionar múltiples propostes** oferint així una **resposta** més ajustada a **la diversitat d'alumnat** i fent més efectiva la **inclusió**. Recordem, doncs que un dels estudis existents vers l'efectivitat de la inclusió a través d'aquesta metodologia com era **Molas. M. (2022)**, conclouïa que els ambients eren una eina molt valuosa i positiva per atendre la diversitat de nivells dins d'una aula, oferint propostes d'activitats més flexibles i/o obertes.

Altrament, s'adverteix gràcies als enquestats que **el desenvolupament de l'autonomia, l'autoregulació i la confiança en si mateixos i en els altres amb companys de diverses edats** és un altre avantatge i indicador de l'afavoriment de la inclusió, tal com remarcava Llin, Marín, Peirats i Zurriaga (2020) en el seu estudi.

“Els ambients d'aprenentatge permeten crear un context bo per a l'aprenentatge i el treball cooperatiu, reportant beneficis en la inclusió d'alumnat TEA en l'aula ordinària. A més, tots els alumnes han millorat la regulació de la conducta i la presa de decisions”.

Aquest fet, segons Wild (2002), també s'anticipava en el marc teòric d'aquest mateix estudi, com a un dels objectius bàsics de la metodologia activa. Tanmateix, perquè aquesta autonomia es pugui desenvolupar cal promocionar que el **protagonista de tot el procés interactiu d'ensenyament-aprenentatge** sigui l'infant, aspecte que manifesten en més d'una ocasió les docents, com a avantatge enfront d'altres metodologies més tradicionals i que respon a les directrius que marca el currículum d'infantil (art.12). Al mateix temps, Domènech (2005) transmet la idea de generar una nova educació, trencant amb metodologies tradicionals i canviant la manera de treballar oferint protagonisme a l'infant i promovent un acompanyament guiat per part del docent. Aquest aspecte, es veu contemplat quan les participants asseguren que el seu propi rol ha canviat basant-se en l'orientació dels alumnes i promovent un canvi en la mirada de la pràctica docent de manera col·lectiva, essent imprescindibles les discussions i reflexions col·laboratives.

D'altra banda, s'extreu així mateix que els ambients permeten als infants **connectar amb els seus propis interessos i motivacions, cobrint les seves necessitats reals** al mateix temps que **s'ofereix un suport més individualitzat** a causa del **nombre reduït d'alumnat i l'augment de docents** a l'aula, tal com ho afirmava **Molas. M. (2022)** en el seu estudi.

Aquestes perspectives adverteixen un **procés d'ensenyament-aprenentatge actiu** que ofereix un **aprenentatge vivencial i significatiu mitjançant un ventall ampli d'activitats i propostes** pensades per a la diversitat existent, tal com ho fa Martorell (2015) demostrant que permeten acollir a grups totalment heterogenis, accedint a un ampli ventall de possibilitats i opcions.

8.3 Conclusions finals

Com a conclusió d'aquest projecte d'investigació i tenint en compte totes les argumentacions exposades anteriorment, es conclou i es demostra que els ambients d'aprenentatge són capaços de generar un impacte positiu en la inclusió de l'alumnat, essent una eina potenciadora d'enriquiment a l'atenció a la diversitat.

Així doncs, s'al·lega que els ambients d'aprenentatge són una metodologia que permet incloure a tot l'alumnat, ja que cada infant segueix el seu propi ritme d'aprenentatge i no aquell que ve marcat pel currículum educatiu. La creació de grups heterogenis, internivell i reduïts, permet incloure a tota mena d'alumnes, independentment de les seves capacitats, oferint una atenció més individualitzada i generant un sentiment de pertinença en les relacions socials. A més a més, la flexibilitat organitzativa i la diversitat de propostes d'expressió, permeten que tots els alumnes puguin accedir a l'aprenentatge partint del seu nivell de desenvolupament i promovent la seva motivació i autonomia com a motor del procés educatiu.

Per tant, ens trobem amb tots els elements favorables d'una metodologia potenciadora de la inclusió, que pretén millorar les possibilitats d'aprenentatge i de creixement de tots i cadascun dels infants. Mencionant, que perquè existeixi la inclusió s'ha de posar l'atenció en els processos de millora dels entorns educatius, plantejant una nova forma de pensar l'educació, centrant-nos en l'entorn d'aprenentatge, el context i la seva influència sobre el desenvolupament i els aprenentatges d'aquest alumne, tal com ho fan els ambients d'aprenentatge. Per aconseguir aquestes millores, ha de ser el mateix centre el qual ha de donar aquesta resposta educativa per a tota la diversitat d'alumnat, tal com ha fet l'escola - objecte d'estudi d'aquesta investigació, a través de la identificació i de l'eliminació de qualsevol barrera en l'aprenentatge, en la participació i en la socialització de tots i totes (Saiz i Macarulla, 2009).

Per acabar, el present estudi recull l'experiència positiva i enriquidora que n'extreuen les docents del canvi de metodologia implementat, valorant els ambients d'aprenentatge i el suport educatiu com a "*afavoridors de la inclusió de tots els infants, respectant els ritmes individuals d'aprenentatge i les necessitats particulars de cada alumne*". Cal emfatitzar, que el nostre sistema educatiu i els nostres docents lluiten diàriament per promoure el canvi i la innovació, amb

l'objectiu d'assegurar una educació inclusiva i de qualitat per a tothom. Així mateix, les representants d'aquest estudi ja es troben en aquest camí de canvi renovant i reformulant la seva pràctica educativa cap a les exigències de la diversitat i la societat del segle XXI.

8.4 Limitacions, suggeriments i propostes de millora

A continuació es detallen les principals limitacions advertides de la present investigació que es consideren, han pogut intercedir en l'òptima realització d'aquesta.

8.4.1 Limitacions

Primerament, s'ha disposat d'un període de temps limitat que ha influenciat directament sobre el nombre d'objectius a analitzar, prioritzant aquells que es consideraven de fàcil accessibilitat i recollida, vers altres més complexos i que haguessin comportat possiblement més informació substancial per a comprendre la globalitat del tema que ens ocupa.

En segon lloc, i amb relació al punt anterior, aquest estudi no ha pogut contemplar altres variables que podrien ser d'interès en futures investigacions com la influència de la procedència de l'alumnat vers la metodologia aplicada i el seu impacte en la inclusió d'aquests. Recordem, que en la mostra representativa de l'estudi un 90% de l'alumnat eren autòctons i tan sols el 10% migrants generalment de procedència sud-americana, la qual no comportava tampoc una barrera en l'idioma.

En tercer lloc, pel que fa a la mostra seleccionada, es fa difícil extreure una conclusió global que pugui ser extrapolable completament a altres situacions similars. Tot i que la mostra ha estat la prevista des de l'inici a causa del temps limitat, (10 participants d'un centre escolar), es considera reduïda per poder extreure generalitzacions que representin la realitat en diferents contextos escolars.

Finalment, algunes de les preguntes del qüestionari no han acabat d'ajudar a assolir els objectius plantejats. Així doncs, algunes enquestades no han acabat d'entendre la finalitat d'alguna pregunta, aportant respostes ambigües, repetitives i poc reflexives. Com seria l'exemple de la 1a pregunta de l'apartat "per concloure" on algunes de les participants no van aportar informació rellevant.

8.4.2 Propostes de millora

Una proposta de millora, seria ampliar el temps per dur a terme la investigació, d'aquesta forma es disposaria de marge suficient per poder adequar l'anàlisi de resultats a diferents variables que en aquest cas no s'han pogut tenir en compte per manca de temps, així com poder analitzar altres realitats educatives per enriquir l'estudi. Aquestes possibles variables podrien trobar que algun dels resultats obtinguts en aquest present estudi canviés.

D'altra banda, i com es comentava amb anterioritat, considerar ampliar la investigació a altres contextos escolars (una mostra més gran) seria una proposta de millora per poder contrastar la informació recollida, aportant-nos una visió més ampla de la temàtica i informació més profunda, ajustada i globalitzada.

Per concloure, una altra proposta de millora seria reelaborar alguna de les preguntes del qüestionari per tal d'evitar ambigüitats en les respostes de les participants.

No obstant això, malgrat aquestes limitacions, el present estudi pot servir de referència per a futures investigacions relacionades amb la temàtica dels ambients d'aprenentatge i l'afavoriment de la diversitat a l'aula. De la mateixa manera, pot servir de guia per a escoles que s'estiguin plantejant fer un canvi de metodologies tradicionals a una metodologia activa i es plantegin quins principis i beneficis poden aconseguir mitjançant aquesta, i com poden atendre a la diversitat i la inclusió a l'aula amb els ambients d'aprenentatge a través de les evidències aportades i la informació recopilada.

8.5 Perspectives de futur

Aquesta investigació podria obrir noves mirades i fronteres cap a futures investigacions relacionades amb els ambients d'aprenentatge. Per assolir millores i eliminar les limitacions presentades, es podria enfocar una nova línia d'investigació cap a dos contextos educatius o més que representessin realitats socioeconòmiques i municipis totalment divergents, amb la finalitat d'aportar noves concepcions i veritats als resultats de la implementació d'aquesta metodologia activa i la seva inclusió.

Una altra línia d'investigació podria ser l'anàlisi del suport educatiu rebut en diferents realitats educatives que treballin amb aquesta metodologia, per determinar si la inclusió es veu beneficiada segons l'acompanyament rebut i poder establir línies i/o orientacions cap a una atenció a la diversitat més eficient amb aquesta metodologia.

A llarg termini, seria interessant conèixer la visió de les famílies amb relació al comportament, actitud i autoestima personal dels seus fills i filles vers la nova metodologia. Conèixer si han vist canvis en el seu estat emocional, en les relacions socials, com afecten aquests canvis, si són positius o negatius,...

Finalment, però no menys important, una nova línia d'investigació podria estar relacionada amb la formació dels docents vers aquestes noves metodologies, oferint orientacions als mestres i guiant el seu procés formatiu. Doncs, gràcies al qüestionari hem pogut comprovar que no totes les participants que la imparteixen en tenen suficient coneixement i seguretat a l'hora d'implementar-la.

9 REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Almirall, R., & Huguet, T. (2019, Maig 24). A propòsit de l'actualitat de la innovació educativa: entrevista amb Antoni Zabala. ÀAF Àmbits de Psicopedagogia i Orientació, 9-18. Extret de <https://www.raco.cat/index.php/AmbitsAAF/article/view/366165/460153>
- A Mauri, T, i Badia, A (2004). La pràctica psicopedagògica en contextos d' educació formal. A Mauri, T, i Badia, A (Coords.) En Badia, A, Mauri, T. & Monereo, C. (Coord.), La pràctica psicopedagògica en educació formal. Volum I.(pp.24). Barcelona: Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya.
- Apuke, O.D. (2017). Quantitative research methods a synopsis approach. Kuwait Chapter of the Arabian Journal of Business and Management Review, 6 (11): 40-47. <http://dx.doi.org/10.12816/0040336>
- Badia, A. (2021). Principis i fonaments de la intervenció psicopedagògica. Barcelona: Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya.
- Badia, A, Mauri, T, i Monereo, C. (Coord.), La pràctica psicopedagògica en educació formal. Volum I. (2004). Barcelona: Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya.
- Carbonell, J. (2011). Las reformas y la innovación pedagógica. Discursos y prácticas. Madrid, España: Morata.
- Domènech, J. i Guerrero, J. (2005). Mirades a l'educació que volem. Barcelona, Espanya: Graó.
- Duarte D, J.(2003). Ambientes de aprendizaje. Una aproximación conceptual. Revista Scielo, 29.
- Duran, Giné i Marchesi. (2016). Guia per a l'anàlisi, la reflexió i la valoració de pràctiques inclusives. Generalitat de Catalunya. <https://educacio.gencat.cat/ca/departament/publicacions/colleccions/inclusio/guia-practiques-inclusives/>
- DECRET 150/2017, de 17 d'octubre (2017) , de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. Catalunya, 19 d'octubre de 2017, núm. 7477, pp. 1-18. <https://dogc.gencat.cat/ca/document-del-dogc/?documentId=799722>
- Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. Núm. 8851 - 9.2.2023. <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/8851/1955221.pdf>
- DUA (2016) . Pautes sobre el Disseny Universal per a l'Aprenentatge. Text Complet (Versió 2.0) <https://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/diversitat-i-inclusio/projectes-educatius-inclusius/disseny-universal-per-a-laprenentatge/>
- Essomba, M. A. 2006. Liderar escuelas interculturales e inclusivas. Equipos directivos y profesorado ante la diversidad cultural y la inmigración. Barcelona: Graó.

- Fàbregues, S.; Meneses, J. Rodríguez-Gómez, D. Paré, M.H. (2016). Técnicas de investigación social y educativa. UOC.
- García, J. (2005). Análisis de datos en los estudios epidemiológicos II. Nure Investigación. no17, Julio-Agosto, 2005.
- Giné, C. (2009). "Aportaciones al concepto de inclusión. La posición de los organismos Internacionales". A: *La educación inclusiva. De la exclusión a la plena participación de todo el alumnado*. (pp.13-24). Barcelona: Horsori.
- Guardia, A. (2012). Ambientes de Aprendizaje para el desarrollo humano: Reorganización curricular por ciclos. Secretaria de Educación Distrital: Bogotá. Volumen 3. Recuperat dia 23 de març de 2015 des de: http://www.redacademica.edu.co/archivos/redacademica/colegios/curriculo/final_cartilla_volumen3_web.pdf
- Gutiérrez de Álamo, P. (2017, Gener 31). César Bona: "Hi ha escoles que conviden els nens a ser agents de canvi". El Diari de l'Educació. Extret de <https://diarieducacio.cat/cesar-bona-hi-ha-escoles-que-conviden-nens-agents-canvi/>
- Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. (2017). *Currículum educació primària*. Servei de Comunicació i Publicacions (Ed.). Extret de <http://ensenyament.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/colleccions/curriculum/curriculum-ed-primaria.pdf>
- Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. (2017). *De l'escola inclusiva al sistema inclusiu*. Una escola per a tothom, un projecte per a cadascú. Materials per la atenció a la diversitat. Servei de Comunicació i Publicacions (Ed.). Extret de <http://www.aeesdincat.cat/wpcontent/uploads/2017/12/De-escola-inclusiva-al-sistema-inclusiu.pdf>
- Llabrés, J., Muntaner, J. J., & De la Iglesia, B. (2019). Aprender Juntos en la Escuela: Un Derecho Inexcusable y un Beneficio Social. *Revista Internacional de Educación para la Justicia Social* 8(2), 147-164. <https://doi.org/10.15366/riejs2019.8.2.008>
- Macarulla, I. & Saiz, M. (2009). *Buenas prácticas de escuela inclusiva. La inclusión de alumnado con discapacidad*. Barcelona:Editorial GRAO
- MalaGuzzi, L. (1966). Educación infantil en Reggio Emilia. Octaedro.
- Marmolejo, C.M. (2017). Aprendizaje por ambientes en educación infantil. *Publicaciones Didácticas*, 78, 187-199. ISSN 1510-5600
- Martorell, B. (2015). Els ambients d'aprenentatge (Treball de fi de grau. Universitat de les Illes Balears, Illes Balears). Recuperat de: [https://dspace.uib.es/xmlui/bitstream/handle/11201/3660/Martorell Morell Barbara.pdf](https://dspace.uib.es/xmlui/bitstream/handle/11201/3660/Martorell%20Morell%20Barbara.pdf)
- Matas, A. (2018). Diseño del formato de escalas tipo Likert: un estado de la cuestión. *Revista electrónica de investigación educativa*, 20(1), 38-47.

http://www.scielo.org.mx/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1607-40412018000100038&lng=es&tlng=es.

- Meneses, J., Bernabeu, J., Bonillo, A., Eiroa-Orosa, F. J., Rodríguez-Gómez, D., Valero, S., & Valldeoriola, J. (2018). Intervención educativa basada en evidencias científicas (2a ed.). Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya. <https://femrecerca.cat/meneses/publication/intervencion-educativa-basada-evidencias-cientificas>
- Meneses, J. (2018). El paper de la investigació científica en la intervenció educativa. Universitat Oberta de Catalunya.
- Molas, M. (2022). Ambients d'aprenentatge i inclusió. Orientacions per a una correcta atenció a la diversitat. [TFM] Universitat Oberta de Catalunya.
- Montessori, M.; (1915). Manual práctico del método Montessori Ideas generales sobre el método y manual práctico. Ed. CEPE 1994.
- Montessori, M. (1984). La descubierta de l'infant. Barcelona: Eumo.
- Otálora, Y. (2010). Diseño de espacios educativos significativos para el desarrollo de competencias en la infancia. Revista CS, 5, 71-96.
- PEC. Projecte Educatiu del Centre (2018). Escola Sant Jordi de Sant Vicenç de Montalt. <https://agora.xtec.cat/esc-santjordi-svmontalt/wp%20content/uploads/usu1728/2018/12/PEC-EN-REVISIÓ.pdf>
- Peirats Chacón, J., Llin García, N., Zurriaga Romer, D., & Marín Suelves, D.(2020). Ambientes de aprendizaje para la inclusión de una alumna con TEA. Quaderns Digitals, 2020, num. 91, p. 14-29.
- Pérez,Serrano. G. (1994) Investigación cualitativa. Retos y interrogantes. I. Métodos. La muralla. S.A. ISBN:B4-7133-628-
- Projecte de convivència (2018). Escola Sant Jordi de Sant Vicenç de Montalt. <https://agora.xtec.cat/escsantjordisvmontalt/wpcontent/uploads/usu1728/2017/11/Projepteconvivencia.pdf>
- Ribas, C. (2011). Trabajar por ambientes en educación infantil como estrategia de innovación. Indivisa. Boletín de Estudios e Investigación, (12), 99-108. Recuperat de: <https://www.redalyc.org/articulo.oa?id=77122436003>
- Ribas, C., Riera, M. A. (2011). Implementació d'una nova metodologia de treball a l'educació infantil: el treball per ambients. Un estudi de cas.
- Riera, M.A., Ferrer, M. y Ribas, C. (2014). La organización del espacio por ambientes de aprendizaje en la Educación Infantil: significados, antecedentes y reflexiones. Reladei, 3(2), 19-39. ISSN: 2255-0666.
- Rodríguez-Gómez, D (2018). El projecte d'investigació. En meneses,j, (Ed.), Intervenció educativa basada en evidències científiques. Universitat Oberta de Catalunya.

- Saiz, M., i Macarulla, I. (2009). Bones pràctiques d'escola inclusiva: La inclusió d'alumnat amb discapacitat: un repte, una necessitat. Barcelona: Graó.
- Sales, A. 2007. «Diversidad en el ámbito escolar: por una educación intercultural inclusiva». Congreso Orientación Educativa y Profesional. Castelló de la Plana: Universitat Jaume I.
- Silvente. J. (2016). Camins i mirades cap als ambients, Bases teòriques. Publicacions de Veure Pensar Sentir. Recuperat dia 20 març de 2021 des de: <https://caiev.com/wp-content/uploads/2017/10/Camins-cap-als-ambients.pdf>
- UNESCO. Preparatory Report for the 48th International Conference on Education. Paris
- UNESCO. <http://unesdoc.unesco.org/images/0017/001776/177661e.pdf> [consulta: 7 de desembre de 2014]. UNESCO (2008). Conferencia Internacional de Educación. Documento de Referencia. Ginebra: UNESCO.
- Vain, P.D. (2011). La ética en la investigación educativa y el riesgo del uso de la ciencia como naturalización de lo social. *Revista Iberoamericana sobre Calidad, Eficacia y Cambio en Educación*, 9(2), 15-23.
- Valldeoriola, J. (2018). Anàlisi de cas II: disseny d'un pla estratègic comarcal de formació professional. En Meneses, J. (Ed.), *Intervenció educativa basada en evidències científiques*. Universitat Oberta de Catalunya.
- Wild, R. (2002). Educar para ser. Quito: Ecuador. Recuperat dia 1 de març de 2021 des de: https://www.academia.edu/40301361/Educar_para_ser_Rebeca_Wild.

10 ANNEXES

Annex 1. Declaració de consentiment informat

DECLARACIÓ DE CONSENTIMENT INFORMAT

TREBALL FINAL DE MÀSTER UNIVERSITARI EN PSICOPEDAGOGIA DE LA UOC

Aquest document pretén informar els docents implicats sobre l'estudi que recau en un Treball de Final de Màster dut a terme per una estudiant, dins el marc curricular del seu Pla docent.

Títol de l'estudi: Els ambients d'aprenentatge a l'etapa d'infantil i la inclusió de l'alumnat.

Objectiu de l'estudi: En aquest estudi es pretén, per una banda analitzar l'impacte que té la metodologia del treball per ambients en la inclusió de l'alumnat, per altra identificar quines són les característiques principals d'aquesta metodologia, valorant quin tipus de suport educatiu reben els alumnes i finalment, determinar quins són els avantatges o potencialitats per a fer efectiva aquesta inclusió a l'aula.

Responsable de l'estudi: Mireia Hernández Serra

Institució a la qual pertany: Universitat Oberta de Catalunya (UOC).

Jo, el Sr./la Sra. _____, major d'edat, amb DNI número _____ i correu electrònic _____.

MANIFESTO QUE HE ESTAT INFORMAT/DA DE LES QÜESTIONS SEGÜENTS RELACIONADES AMB L'ESTUDI:

- La participació en aquest estudi és voluntària i, si en qualsevol moment desitjo canviar la meva decisió, puc retirar el meu consentiment en qualsevol moment, exercint el meu dret d'accés, rectificació, suspensió, oposició, portabilitat i limitació. Tan sols he d'enviar un correu electrònic a mserraherna@uoc.edu, adjuntant una fotocòpia del DNI.
- La participació en aquest estudi consisteix en la col·laboració d'un qüestionari mitjançant el qual s'extrauran dades que donin resposta a l'objectiu principal. La responsable del tractament de les seves dades serà únicament la Mireia Hernández Serra, i no es comunicaran a tercers sense el seu consentiment.
- Les dades recollides seran únicament i exclusivament tractades amb finalitats d'investigació sense ànim de lucre.
- Les dades de tots els participants seran anònimes, tenint en compte la seva confidencialitat.

- Seguint el principi de minimització, només es recolliran les dades mínimes i necessàries per dur a terme l'Estudi, i una vegada hagi finalitzat la recerca es destruirà tota la informació de caràcter personal que hagi estat facilitada.
- El tractament de les dades de caràcter personal de totes les persones participants s'ajustarà al que es disposa al Reglament General de Protecció de Dades (UE) 2016/679 i a la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals. D'acord amb el que s'estableix en aquesta legislació, podeu exercir els drets d'accés, modificació, oposició i supressió de les dades, dirigint-vos a la Responsable del tractament a través dels canals de contacte establerts.

DECLARACIÓ

1. Declaro que he llegit la informació al participant sobre l'estudi esmentat.
2. Se m'ha dotat d'una còpia d'aquest consentiment informat i se m'han explicat les característiques i l'objectiu d'aquest estudi, així com els possibles beneficis i riscos.
3. He tingut el temps i l'oportunitat de realitzar les preguntes i aclarir els dubtes pertinents. Totes les preguntes han estat resoltes satisfactòriament.
4. Se m'ha assegurat que es mantindrà la confidencialitat de les meves dades personals.
5. El consentiment l'atorgo de manera voluntària i sé que em puc retirar en qualsevol moment d'una part o de la totalitat de l'estudi, sense expressió de causa o motiu, i sense que això comporti cap conseqüència per a la meva persona.

*Signatura per duplicat (una còpia per a la persona i una còpia per a l'estudiant/
investigadora).*

A Sant Vicenç de Montalt, a ____ de _____ 20__

El Sr./La Sra. _____

(Participant)

El Sr./La Sra. _____

(Investigadora).

_____ (signatura).

_____ (signatura)

Annex 2. Qüestionari (instrument d'avaluació).

Enllaç al Qüestionari:

<https://forms.gle/ZJteQDQYRbJwkX5i6>

Annex 3. Q. Taula categorització pregunta 1 (Bloc 2).

Categoria	Freqüència	%
<i>Metod. innovadora</i>	4	40
<i>Metod. vivencial</i>	3	30
<i>Atenció a la diversitat</i>	1	10
<i>Tracte individualitzat</i>	1	10
<i>No en formo part</i>	1	10

Annex 4. Q. Taula categorització pregunta 5 (Bloc 2).

Categoria	Freqüència	%
<i>Afirmació</i>	3	30
<i>Atenció a la diversitat</i>	5	50
<i>Flexibilitat propostes</i>	2	20

Annex 5. Q. Taula categorització pregunta 3 (Bloc 2).

Categoria	Freqüència	%
<i>Rítme individual</i>	2	20
<i>Rigidesa de les propostes</i>	3	30
<i>Manca aspectes varis</i>	5	50

Annex 6. Q. Taula categorització pregunta 4 (Bloc 4).

Categoria	Freqüència	%
<i>Motivació personal</i>	5	50
<i>Relacions interpersonals</i>	6	60
<i>Reducció ràtio</i>	5	50
<i>Inclusió</i>	3	30
<i>Autonomia</i>	2	20
<i>Ritme maduratiu</i>	3	30
<i>Augment de suports a l'aula</i>	2	20
<i>Propostes flexibles</i>	2	20

Annex 7. Q. Taula categorització pregunta 5 (Bloc 4).

Categoria	Freqüència	%
<i>Espais</i>	6	60
<i>Recursos humans i materials</i>	4	40
<i>No té mancances</i>	2	20

Annex 8. Resolució Qüestionari.

El Bloc 1, corresponent a les dades sociodemogràfiques el trobareu tot detallat i representat amb gràfiques a l'apartat de resultats del present projecte d'investigació, és per això que **la resolució del qüestionari s'inicia a continuació a partir del Bloc 2.**

Al costat de les preguntes de resposta oberta que aportaven opinions riques i diverses, hi trobareu l'anàlisi manual de fragments detallada per temàtiques que va ajudar a confeir les taules de categorització per freqüències anteriors.

BLOC 2. PREGUNTES EN RELACIÓ AL CANVI DE METODOLOGIA

1. Per què es va decidir fer aquest canvi de metodologia?

10 respostes

Vam creure que seria molt positiu fer canvis a infantil i fer una altre metodologia molt més vivencial i significativa que la que teníem.

Oferir més possibilitats d'experimentació a l'alumnat, oferir més propostes inclusives

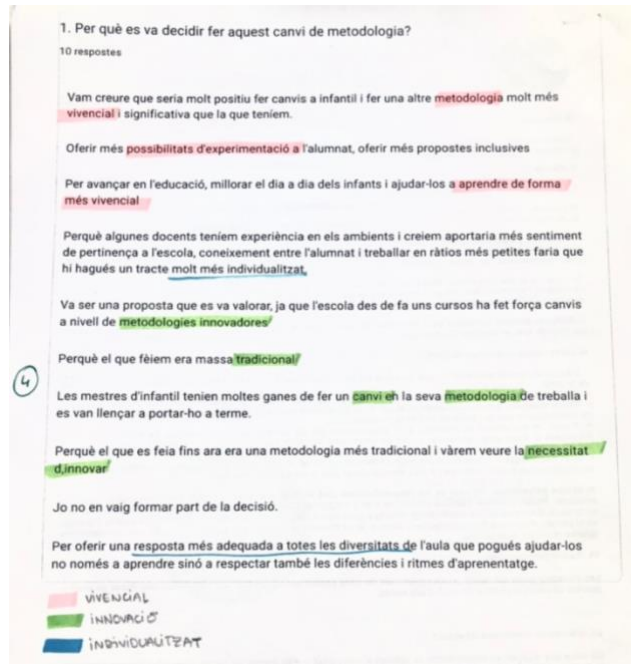
Per avançar en l'educació, millorar el dia a dia dels infants i ajudar-los a aprendre de forma més vivencial

Perquè algunes docents teníem experiència en els ambients i creiem aportaria més sentiment de pertinença a l'escola, coneixement entre l'alumnat i treballar en ràtios més petites faria que hi hagués un tracte molt més individualitzat.

Va ser una proposta que es va valorar, ja que l'escola des de fa uns cursos ha fet força canvis a nivell de metodologies innovadores

Perquè el que fèiem era massa tradicional

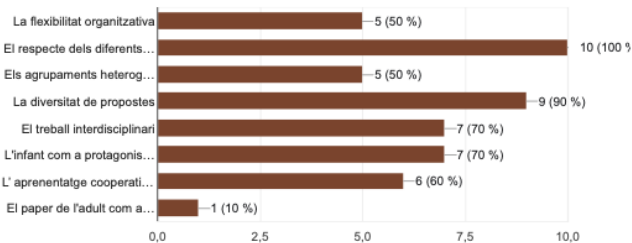
Les mestres d'infantil tenien moltes ganes de fer un canvi en la seva metodologia de

2. Assenyalava aquells aspectes metodològics que consideris més rellevants a l'hora de fer efectiva la inclusió:

Copia

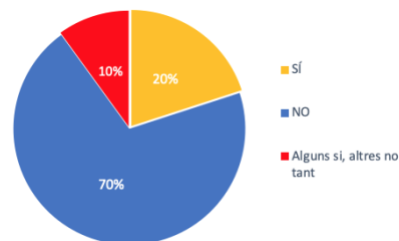
10 respostes

3. Abans de fer el canvi metodològic, creus que s'acomplien els aspectes que has seleccionat a la pregunta anterior?

Copia

10 respostes

3. Per què?

10 respostes

Es partia d'un nivell on tots havien d'arribar i no es permetien els ritmes naturals dels infants. Tampoc la manera d'organitzar i gestionar l'aula ajudaven a la diversitat ni a treballar tan cooperativament

Manca de varis aspectes indicats a la pregunta anterior

Tot era molt més rígid, poca flexibilitat, molta fitxa, poc temps per gaudir jugant i compartint moments

Perquè encara hi havia una herència d'una metodologia tradicional, tot i que cada vegada s'intentava canviar més.

Per exemple, l'aprenentatge cooperatiu ja era una eina molt utilitzada a l'escola

Que abans partíem d'un mateix nivell i ara cadascú està en el seu moment i al seu ritme

Jo crec que es complien perquè les mestres d'infantil fan tot el possible per atendre la diversitat de l'alumnat però crec, que ara és una mica fàcil portar-ho a terme i evidentment molt més ric per l'infant.

Es tenia en compte els interessos dels infants, també es tenia en compte els diferents ritmes d'aprenentatge, però les activitats eren més dirigides, sense l'opció de poder triar

Tot i això està clar que els ambients afavoreixen els aspectes abans esmentats, sempre que s'implementin de forma adequada amb uns objectius concrets i un marc ben definit

No, perquè l'escola seguia un mètode més tradicional que no ofertava la possibilitat de tanta diversitat de propostes entre d'altres

RITME INFANT
POCA FLEXIBILITAT PROPOSTES
VARIS ASPECTES

Per què?

10 respostes

Es partia d'un nivell on tots havien d'arribar i no es permetien els ritmes naturals dels infants. Tampoc la manera d'organitzar i gestionar l'aula ajudaven a la diversitat ni a treballar tan cooperativament

Manca de varis aspectes indicats a la pregunta anterior

Tot era molt més rígid, poca flexibilitat, molta fitxa, poc temps per gaudir jugant i compartint moments

Perquè encara hi havia una herència d'una metodologia tradicional, tot i que cada vegada s'intentava canviar més.

Per exemple, l'aprenentatge cooperatiu ja era una eina molt utilitzada a l'escola

Que abans partíem d'un mateix nivell i ara cadascú està en el seu moment i al seu ritme

Jo crec que es complien perquè les mestres d'infantil fan tot el possible per atendre

4. I ara, amb els ambients d'aprenentatge, consideres que s'acompleixen?

Copia

10 respostes

● Si
● No

5. Tenint en compte les respostes anteriors, consideres que els ambients d'aprenentatge son inclusius?

10 respostes

Molt. Ajuden molt als alumnes amb dificultats

Si, força.

Totalment, sí

Si. Hi ha un tracte molt més individualitzat cap a tota la diversitat que hi ha a l'aula.

Considero que sí, principalment per tres raons: les ràtios disminueixen molt, els grups internivell afavoreixen l'ajuda i les propostes són molt obertes.

Si Perquè es pot atendre millor la diversitat

Molt, ja que es tenen en compte tots els punts marcats a la pregunta 2.

Donen l'opció a diferents propostes i l'infant pot triar

Si. són inclusius

5. Tenint en compte les respostes anteriors, consideres que els ambients d'aprenentatge son inclusius?

10 respostes

Molt. Ajuden molt als alumnes amb dificultats ③

Si, força.

④

Totalment, sí

Si. Hi ha un tracte molt més individualitzat cap a tota la diversitat que hi ha a l'aula (individualitzat) ④

Considero que sí, principalment per tres raons: les ràtios disminueixen molt, els grups internivell afavoreixen l'ajuda i les propostes són molt obertes. (flexibilitat)

Si Perquè es pot atendre millor la diversitat

Molt, ja que es tenen en compte tots els punts marcats a la pregunta 2.

Donen l'opció a diferents propostes i l'infant pot triar (flexibilitat)

Si, són inclusius

Si, ja que permeten afavorir el creixement i desenvolupament de tots els infants adaptant-se als requisits de cadascú.

■ DIVERSITAT
■ AFIRMACIÓ
— FLEXIBILITAT

6. Quins diries que son els principals canvis que ha sofert el suport educatiu actual, en relació a l'anterior metodologia emprada pel centre.

10 respostes

Ara és tot molt més flexible i s'intenta entendre molt més d'on parteix l'alumne

L'alumnat com a centre del seu propi procés d'aprenentatge, respectant el seu ritme

La reducció d'infants per aula, la llibertat per triar el que volen fer, poder aprendre jugant, manipulant, experimentant,...

El suport ha passat de ser individualitzat per un infant en concret, a fer-se a tots els infants, podent atendre a les seves necessitats i ritmes diferents.

El suport es fa més dins l'aula, no exclou alumnat del grup

Al baixar la ratio es pot estar més pendent dels infants

Crec que els principals canvis són els que he marcat a la pregunta 2.

Actualment és més flexible i no cal que l'alumne faci el mateix que els altres

6. Quins diries que son els principals canvis que ha sofert el suport educatiu actual, en relació a l'anterior metodologia emprada pel centre. Miriana

10 respostes

Ara és tot molt més flexible i s'intenta entendre molt més d'on parteix l'alumne

L'alumnat com a centre del seu propi procés d'aprenentatge, respectant el seu ritme

La reducció d'infants per aula, la llibertat per triar el que volen fer, poder aprendre jugant, manipulant, experimentant,...

El suport ha passat de ser individualitzat per un infant en concret, a fer-se a tots els infants, podent atendre a les seves necessitats i ritmes diferents.

El suport es fa més dins l'aula, no exclou alumnat del grup

Al baixar la ratio es pot estar més pendent dels infants

Creo que els principals canvis són els que he marcat a la pregunta 2. (Aspectes variis) 10%

Actualment és més flexible i no cal que l'alumne faci el mateix que els altres ⑤

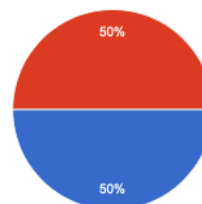
Actualment el suport educatiu està en un ambient i atén als infants que estan en aquell ambient i abans atenia més directament als infants amb dificultats. general. 40%

La reducció d'infants per aula, l'infant com a protagonista del seu aprenentatge, aprenentatge més vivencial 30%

7. Abans de fer el canvi de metodologia, creus que el suport educatiu era inclusiu?

Copia

10 respostes

● Si
● No

Si ho vols, pots justificar la teva resposta.

6 respostes

Sempre em patit de suport per reforçar i treballar amb els alumnes que més ho necessiten

No és inclusiu si la mestra de suport treu a un infant fora l'aula o l'aparta a un racó de la classe

Nosaltres a infantil ja no feiem el suport de manera individual. No obstant, ha millorat

La mateixa justificació que a la pregunta 3.

Es feia dins l'aula i es podia atendre a qualsevol infant que ho necessités. Si només es té en compte la inclusió els ambients ho són més, però que passa amb els continguts, amb els objectius a assolir??

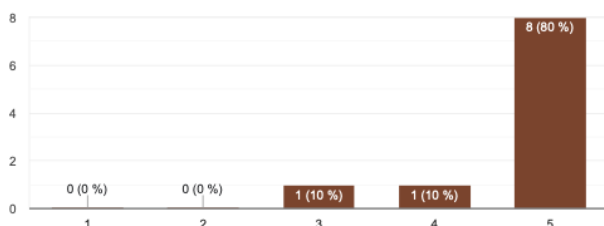
un suport és inclusiu quan el material

BLOC 3. PREGUNTES EN RELACIÓ A LA METODOLOGIA D'AMBIENTS VERS ELS INFANTS

...afavoreix l'atenció a la diversitat i la seva inclusió? (Entenent diversitat com: dificultats d'aprenentatge, trastorns, barrera en l'idioma, discapacitats físiques,...)

Copia

10 respostes

Justifica la teva resposta.

10 respostes

Els alumnes que tenen dificultats observant i partint del seu moment evolutiu van fent grans avanços i millores.

Diferents formats per fer les tasques, múltiples opcions, llibertat en experimentació, respecte pels ritmes individuals...

La barreja d'infants de 13 i 15 fa que s'ajudin entre ells, el fet que siguin menys alumnes per ambient fa que la mestra pugui atendre més individualitzadament, hi ha un clima més tranquil a l'aula

El fet de treballar amb grups heterogenis on cada infant se situa des del seu nivell i bagatge, fa que tothom se senti acollit. A més, fomenta la cooperació entre infants i l'aprenentatge entre iguals, donant valor a tot allò que cada nen i nena pot aportar.

Els grups reduïts amb els que es treballa per ambients afavoreix l'atenció

Pots estar més pendent dels alumnes per què les ràtios baixes

Justifica la teva resposta.

10 respostes

Els alumnes que tenen dificultats observant i partint del seu moment evolutiu van fent grans avanços i millores.

Diferents formats per fer les tasques, múltiples opcions, llibertat en experimentació, respecte pels ritmes individuals.

La barreja d'infants de 13 i 15 fa que s'ajudin entre ells, el fet que siguin menys alumnes per ambient fa que la mestra pugui atendre més individualitzadament, hi ha un clima més tranquil a l'aula

El fet de treballar amb grups heterogenis on cada infant se situa des del seu nivell i bagatge, fa que tothom se senti acollit. A més, fomenta la cooperació entre infants i l'aprenentatge entre iguals, donant valor a tot allò que cada nen i nena pot aportar.

Els grups reduïts amb els que es treballa per ambients afavoreix l'atenció

Pots estar més pendent dels alumnes per què les ràtios baixes

Cada infant aprèn al seu ritme, tenint en compte el grau maduratiu. Al ser grups heterogenis l'alumnat s'ajuda entre ells/es i per tant l'aprenentatge entre iguals és més ric.

Creo que es dona la possibilitat que cadascú tant al seu ritme, pugui triar el que vol fer i no hi hagi diferències de ritmes d'aprenentatge tant evidents com amb la metodologia més tradicional

Com ja he dit abans afavoreix la inclusió, però no sempre afavoreix l'atenció a la diversitat. Amb l'altra metodologia l'atenció a la diversitat estava molt més dirigida a les necessitats individuals de cada infant

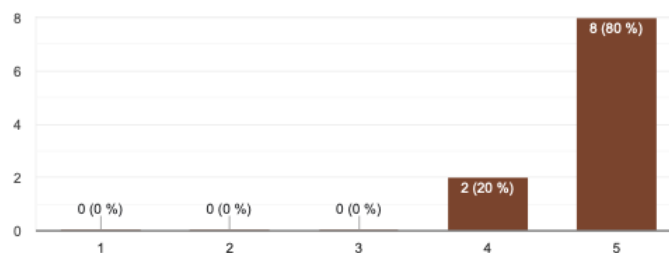
totalment, considero que els grups heterogenis i internivell ajuden a regular-se entre ells proporcionant-se ajuda mútua.

3) cooperació

...respecta el ritme maduratiu de tots els infants?

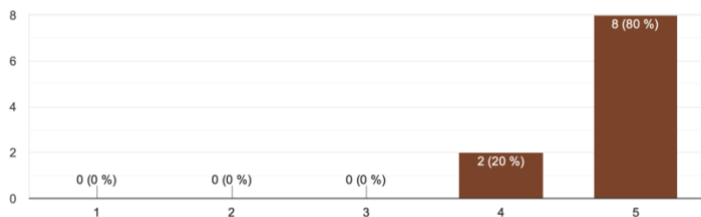
Copia

10 respostes

...respecta el ritme maduratiu de tots els infants?

10 respostes

Justifica la teva resposta.

10 respostes

DIVERSITAT PROPOSTES.

Es proposa una activitat i cada alumne se'ns el seu moment maduratiu la farà d'una manera o d'una altra.

El desenvolupament de les tasques, el nivell d dificultat i experimentació, depèn de l'alumnat

No estan obligats a fer, poden observar, apropar-se, adaptar-se a poc a poc amb l'ajuda dels altres, no hi ha pressions.

Les propostes són obertes i cadascú s'hi situa des del seu nivell.

Les propostes són tan obertes que tothom hi pot accedir

Cada alumne farà l'activitat segons el seu ritme

Justificat a la pregunta anterior.

Cadascú fa les propostes segons el seu nivell

Si els ambients estan ben plantejats, permeten que cada infant doni una resposta diferent en funció del seu ritme maduratiu.

Sí ja que hi ha diversitat de propostes i cadascú és lliure d'escollir aquella que més l'interessa i s'adapta a les seves capacitats.

Justifica la teva resposta.

10 respostes

Es proposa una activitat i cada alumne se'ns el seu moment maduratiu la farà d'una manera o d'una altra.

El desenvolupament de les tasques, el nivell d dificultat i experimentació, depèn de l'alumnat

No estan obligats a fer, poden observar, apropar-se, adaptar-se a poc a poc amb l'ajuda dels altres, no hi ha pressions.

Les propostes són obertes i cadascú s'hi situa des del seu nivell.

Les propostes són tan obertes que tothom hi pot accedir

Cada alumne farà l'activitat segons el seu ritme

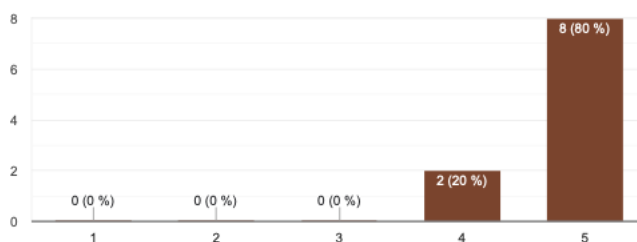
Justificat a la pregunta anterior.

Cadascú fa les propostes segons el seu nivell

...és potenciadora de l'autonomia, la presa de decisions i l'autoregulació dels infants?

Copia

10 respostes

Justifica la teva resposta.

10 respostes

Cada infant decideix què vol fer i com ho vol fer.

Selecció de l'alumnat de l'ambient que vol fer i del que hi fa allà

El paper de la mestra és preparar el material que sigui atractiu i observar durant les sessions, els infants han de fer-ho sols i si necessiten ajuda tenen a la mestra.

Cada infant escull on vol anar i què vol fer.

L'alumnat ha de decidir quin ambient tria, i la mobilitat per l'escola afavoreix l'autonomia

Cada nen pot decidir lo que vol fer

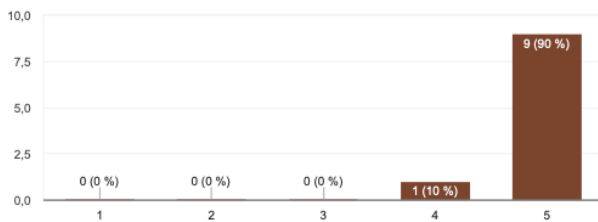
Són ells i elles que decideixen en funció dels seus interessos per tant respecte molt la decisió de l'infant.

Els alumnes s'autoregulen sols i decideixen quina proposta volen realitzar

...millora les relacions socials dels infants?

Copia

10 respostes

Justifica la teva resposta.

10 respostes

Es relacionen entre els diferents nivells i s'ajuden molt els uns als altres.

Relacions entre infants diversos, ajuda mútua, agrupacions per interessos...

El poder barrejar grans i petits fa que puguin relacionar-se entre ells/es, han de dialogar per arribar a acords

Els infants es coneixen molt més entre ells, juguen més junts al pati i hi ha més sensació de "família"

Canvien de companys, ja que no van únicament amb alumnat de la seva aula

Estan tots junts i veiem que al pati jugant molt

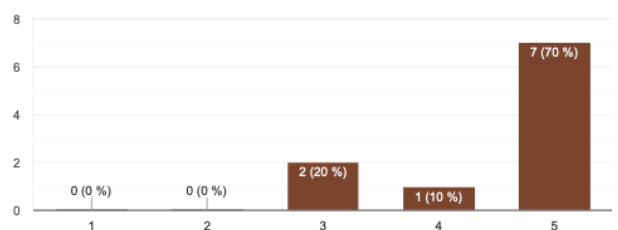
Es relacionen entre iguals i el fet que els grups siguin heterogenis, fa que els petits aprenguin i es fixin en els més grans.

Sí que millora les relacions socials ja que es fan grups flexibles de diferents edats

...potencia el treball cooperatiu entre els infants?

Copia

10 respostes

Justifica la teva resposta.

10 respostes

El treball cooperatiu està molt present quan fem les propostes als ambients. Els grans ajuden als petits o als que tenen dificultats.

El mateix que a l'anterior resposta

Igual que la resposta anterior

Els petits i els grans s'ajuden entre ells, fomentant l'aprenentatge entre iguals.

Afaveix que cooperin entre ells/elles però és cert que perquè es doni aprenentatge cooperatiu a aquestes edats ha d'estar pautat amb estructures

Els grans ajudant als petits

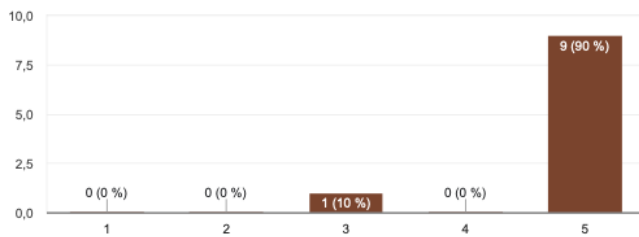
Ajuda entre iguals per aconseguir un objectiu. És molt important la col·laboració de cada un del grup.

Sí ja que s'ajuden molt entre ells/es

Consideres que la ràtio dels infants que proposa aquesta metodologia beneficia la inclusió de l'alumnat?

Copia

10 respostes

Justifica la teva resposta.

10 respostes

Amb 15 o 16 alumnes per ambient es pot fer una atenció molt més individualitzada i qualitativa per part del mestre.

La ràtio hauria de ser més baixa, però no tenim més recursos

Es pot atendre millor als infants

Totalment, passem de treballar amb 25 alumnes a l'aula ordinària, a ser màxim 12 durant els ambients, fet que fa que puguem estar molt més per ells i ells.

Quants menys alumnes per mestre, més atenció poden rebre

Perquè és més fàcil amb menys nens

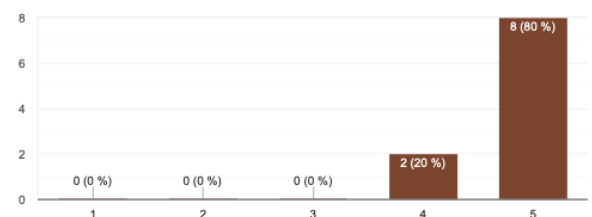
Menys ràtio, més possibilitats d'atendre la diversitat.

Si ja que els grups són reduïts

Creus que la creació de grups heterogenis que planteja aquesta metodologia, facilita la inclusió i aprofita la diversitat com un recurs d'aprenentatge?

Copia

10 respostes

Per què? RÀTIO + BAIXA

10 respostes

Al ser un grup amb menys alumnes es pot estar molt més present amb aquells alumnes que més ho necessiten.

A menys ràtio, major atenció! Amb propostes més obertes, major inclusió

Igual que l'anterior (contra menys infants tens més pots estar per ells/es)

Perquè la ràtio és menys elevada i també perquè molts cops són els mateixos infants qui s'ajuden

Al final és una reorganització d'hores, abans potser es feia més dos mestres dins l'aula i després la ràtio més baixa i tipus d'activitat no són tan difícils per l'alumnat

Tenim menys ràtio i més docents.

Pots atendre millor als alumnes ja que són grups més reduïts.

Com ja he citat anteriorment està en funció que els ambients hagin estat ben pensats i molt ben formulats, dins d'un marc molt clar. Tot i això la metodologia anterior incidia directament sobre les dificultats d'aprenentatge de cada infant

perquè la metodologia permet més flexibilitat i més espais d'atenció individualitzada. A més a més el fet de treballar internivell a vegades són els mateixos infants que s'ofereixen ajuda i solucions entre ells.

Justifica la teva resposta.

10 respostes

Cada alumne domina més un aspecte o un altre i el treball cooperatiu que fan entre ells ajuda molt a l'aprenentatge individual. Els alumnes aprenen molt els uns dels altres

Dit anteriorment

Igual que a les 3 respostes anteriors

Sí, perquè els infants aprenen la riquesa de l'heterogeneïtat

Grans i petits s'ajuden molt entre ells/es

Els que més ho necessiten poden anar amb nens més espavilats i aprenen mes

Justificat a preguntes anteriors.

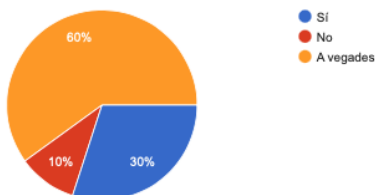
Sí ja que els grups heterogenis són molt enriquidors

BLOC 4. PREGUNTES EN RELACIÓ A LA METODOLOGIA D'AMBIENTS VERS LA TASCA DE SUPORT DOCENT

1. La presència d'adults a l'aula ha augmentat respecte l'anterior metodologia emprada?

Copia

10 respostes

Justifica la teva resposta.

10 respostes

Els alumnes que tenen dificultats observant i partint del seu moment evolucia van fent grans avanços i millores.

Diferents formats per fer les tasques, múltiples opcions, llibertat en experimentació, respecte pels ritmes individuals...

La barreja d'infants de 13 i i5 fa que s'ajudin entre ells, el fet que siguin menys alumnes per ambient fa que la mestra pugui atendre més individualitzadament, hi ha un clima més tranquil a l'aula

El fet de treballar amb grups heterogenis on cada infant se situa des del seu nivell i bagatge, fa que tothom se senti acollit. A més, fomenta la cooperació entre infants i l'aprenentatge entre iguals, donant valor a tot allò que cada nen i nena pot aportar.

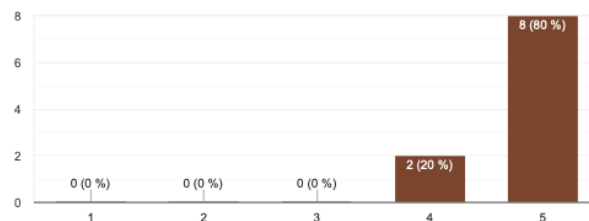
Els grups reduïts amb els que es treballa per ambients afavoreix l'atenció

Pots estar més pendent dels alumnes per què les ràtios baixes

...respecta el ritme maduratiu de tots els infants?

Copia

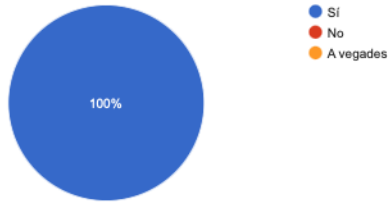
10 respostes

2. Consideres que és un benefici l'augment de professors a l'aula per a la inclusió i el suport educatiu?

Copia

10 respostes

Per què?

10 respostes

Quantes més persones puguin ajudar i reforçar als alumnes que ho necessitin més beneficis tindrem.

Major atenció

Contra més ulls i persones, millor es podrà atendre i acompanyar als infants

Per poder donar resposta a totes les necessitats de l'aula.

Sempre ajuda que hi hagi menys alumnat per mestre/a

Tot reforç que tingui la mestra a l'aula és positiu

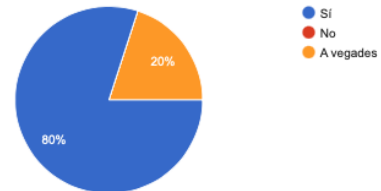
El fet de tenir més mestres a l'aula sempre és positiu. Ajuda a atendre la diversitat de l'alumnat.

El fet de disminuir la ràtio beneficia la inclusió

3. Pots acompanyar millor les dificultats d'aprenentatge de cada infant respecte la metodologia anterior?

Copia

10 respostes

Per què?

10 respostes

Al ser un grup amb menys alumnes es pot estar molt més present amb aquells alumnes que més ho necessiten.

A menys ràtio, major atenció. Amb propostes més obertes, major inclusió

Igual que l'anterior (contra menys infants tens més pots estar per ells/es)

Perquè la ràtio és menys elevada i també perquè molts cops són els mateixos infants qui s'ajuden

Al final és una reorganització d'hores, abans potser es feia més dos mestres dins l'aula

I després la ràtio més baixa i tipus d'activitat no són tan difícils per l'alumnat

Tenim menys ràtio i més docents.

Pots atendre millor als alumnes ja que són grups més reduïts

6. Els professor de suport, dirigeixen la seva tasca a tot el grup-classe o estan vinculats a un nen/a o grup d'alumnes en concret?

10 respostes

Normalment ajuden a tot el grup però si veiem que algun alumne necessita algun tipu de suport més concret va amb ell.

A tot el grup, principalment

A tot el grup classe, sense oblidar-se dels infants amb NESE

Amb tot el grup classe

Actualment està destinat a un grup concret, però es mou per als ambients valorant qui necessita suport. El curd vinent es modificarà aquesta intervenció fent-se càrrec d'un ambient

A tot el grup

Crec que a tota la classe.

El professor de suport està vinculat a un nen/a

7. Consideres que les decisions respecte el suport educatiu es duen a terme de manera conjunta? Creus que és positiu?

10 respostes

Si, normalment el suport educatiu l'anem compartint amb la mestra de suport i es van prenent dexisions de manera conjunta

Sí

Si, és la millor manera d'afavorir la inclusió, fer-ho de forma conjunta per anar totes a una

Sí, perquè així anem totes a una i veiem necessitats que potser individualment no veuríem.

Crec que sí

Si

S'han de prendre de manera conjunta sempre. Crec que és el millor per tothom.

Si les decisions es duen a terme de forma conjunta i considero que ha de ser així

6. Els professor de suport, dirigeixen la seva tasca a tot el grup-classe o estan vinculats a un nen/a o grup d'alumnes en concret?

10 respostes

Normalment ajuden a tot el grup però si veiem que algun alumne necessita algun tipu de suport més concret va amb ell.

A tot el grup, principalment

A tot el grup classe, sense oblidar-se dels infants amb NESE

Amb tot el grup classe

Actualment està destinat a un grup concret, però es mou per als ambients valorant qui necessita suport. El curd vinent es modificarà aquesta intervenció fent-se càrrec d'un ambient

A tot el grup

Crec que a tota la classe.

2: NEE

El professor de suport està vinculat a un nen/a

En funció si el MSI està sol a l'ambient o està acompanyant al mestre que porta l'ambient

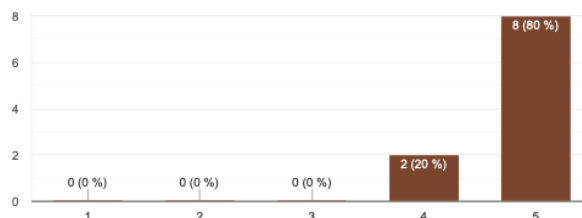
A tot el grup classe, fet que ha millorat molt en relació a l'anterior met. en la qual el mestre de pt només feia el suport a aquell infant NEE o NESE en concret

80% A TOT EL GRUP

8. Quin grau d'importància li doneu al treball de reflexió en equip?

Copia

10 respostes

PER CONCLoure

1. Després de realitzar aquest qüestionari, com definiries el model de suport educatiu que es duu a terme actualment a l'etapa d'infantil?

10 respostes

Sovint queda una mica curt. Es podria fer un molt millor treball. Cal més personal i més acompanyament a les tutores.

Millorable

Podria estar millor

En molts casos individualitzat cap als infants que tenen un dictament O un diagnòstic i no a preveure possibles dificultats futures

Dins el grup

satisfactori

Sempre ens falten recursos. Però amb els que tenim, crec que les aprofitem bé per donar suport a tot l'alumnat.

Considero que caldria un suport més directe i que actualment és insuficient

4. Quins beneficis i/o evidències n'extreus dels ambients d'aprenentatge?

10 respostes

Els infants es relacionen més fora de l'aula, s'ajuden més, venen més contents a l'aula i prenen un paper de més responsabilitat al ser els grans.

Augment de la motivació de l'alumnat i les mestres, millora de l'autonomia, millora de la inclusió...

Amb menys nens les activitats s'adapten més als infants

Tots els justificats en les anteriors preguntes.

Permet que els alumnes es mostrin molt motivats ja que són ells els que trien les propostes, és una avantatge treballar en grups reduïts i els permet relacionar-se amb alumnes de diferents edats i classes

La inclusió

relacions interpersonals, motivació per l'aprenentatge ja que hi ha infants que s'han relacionat amb els altres i s'ajuden més, venen més contents a l'aula i prenen un paper de més responsabilitat al ser els grans.

5. Creus que aquesta metodologia té mancances? Quin aspecte creus que podria millorar-se?

10 respostes

En el nostre cas seria no disposar de prou espai per muntar els ambients fixes en una aula. Hem de muntar i desmuntar constantment i és una mica pesat.

Major diversitat d'ambients, poder disposar de més espais, més mestres i menys ràtio, propostes a l'aire lliure, propostes amb materials més naturals...

Requereix espais amb material variat, no totes les escoles disposen de tantes aules ni recursos materials o humans.

Calen espais molt grans i recursos materials i humans.

Si no està ben pensada pot no oferir activitats d'aprenentatge significatives

Faltarien aules

Segurament hi ha alguna mancança però en aquests moments necessitem de més experiència per trobar-la.

4. Quins beneficis i/o evidències n'extreus dels ambients d'aprenentatge?

10 respostes

Bloc 4

És una metodologia molt enriquidora i positiva que respecta els ritmes, reforça i amplia aprenentatges, ajuda a la inclusió i permet ratios més petites. En resum és com s'hauria de treballar sempre.

Dit anteriorment (ratio/propostes a l'aire lliure, inclusió) + docents, acompanyats, motivació, ritme

Aprenen de forma vivencial basant-se en l'experiència, ho fan jugant, és significatiu i funcional. S'ha observat en el dia a dia que hi ha infants molt motivats per escriure o llegir (molts més que els anteriors cursos), alumnes molt impulsius que en els ambients se'ls veu gaudir i estan tranquils, autènticament i demanar

Els infants es relacionen més fora de l'aula, s'ajuden més, venen més contents a l'aula i prenen un paper de més responsabilitat al ser els grans.

Augment de la motivació de l'alumnat i les mestres, millora de l'autonomia, millora de la inclusió...

Amb menys nens les activitats s'adapten més als infants

Tots els justificats en les anteriors preguntes. (ratio + docents, ajuda entre companys i interès infantil, ritme maduratiu)

Permet que els alumnes es mostrin molt motivats ja que són ells els que trien les propostes, és una avantatge treballar en grups reduïts i els permet relacionar-se amb alumnes de diferents edats i classes

La inclusió

relacions interpersonals, motivació per l'aprenentatge ja que hi ha infants que s'han engrescat en la lectoescriptura gràcies a aquestes propostes de treball, millora de l'autonomia, autoregulació, ...

- x 60% Motivació
- x 60% Relacions interpersonals i edats
- x 50% ratios reduïdes
- x 30% inclusió
- 20% autonomia/autoregulació
- x 30% Ritme maduratiu
- 20% + suport aula
- 20% propostes flexibles

5. Creus que aquesta metodologia té mancances? Quin aspecte creus que podria millorar-se?

10 respostes

En el nostre cas seria no disposar de prou espai per muntar els ambients fixes en una aula. Hem de muntar i desmuntar constantment i és una mica pesat.

Major diversitat d'ambients, poder disposar de més espais, més mestres, menys ràtio, propostes a l'aire lliure, propostes amb materials més naturals...

Requereix espais amb material variat, no totes les escoles disposen de tantes aules ni recursos materials o humans.

Calen espais molt grans i recursos materials i humans.

Si no està ben pensada pot no oferir activitats d'aprenentatge significatives

Faltarien aules

Segurament hi ha alguna mancança però en aquests moments necessitem de més experiència per trobar-la.

No té mancances

Sí. Potencia molt els aspectes socials i d'autonomia, però deixa una mica de costat els continguts. Els infants amb capacitats segurament hi arribaran igualment, però els alumnes amb dificultats, no se'ls ajuda de la mateixa manera a anar-les superant.

Sí, crec que la principal son els espais. Per poder plantejar aquesta metod. és necessari espais amplis que ofereixin diversitat, no totes les escoles disposen de tant d'espai o recursos materials per poder dur-ho a terme com els agradaria. Així com els recursos humans.

- 60% ESPAIS
 - 40% recursos materials/humans
 - 20% NO té mancances
 - 10% deixa mica costat continguts
 - 10% si NO hi ha bona preparació no apren. significatiu
- Mostra + representativa.

